

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Аналітичне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта»

Студентки 2 курсу, 5 м групи,

Спеціальності: 071 «Облік і
оподаткування»

Спеціалізації: «Фінансовий
аналіз та аудит»

Довідної Олександри
Олександрівни

Науковий керівник:

канд. екон. наук

Барабаш Наталія
Степанівна

Гарант освітньої програми:

д-р. екон. наук, професор

Назарова Каріна
Олександрівна

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Освітній ступінь «магістр»,
спеціальність 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізація «Фінансовий аналіз та
аудит»

Затверджую

Зав. кафедри _____
« ___ » _____ 2019 р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Довідній Олександрі Олександрівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Аналітичне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання» (за матеріалами ТОВ «Амкодор Укрспецмаш»)

Затверджена наказом ректора від 18 січня 2019 р. № 140

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 1 листопада 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:
Мета роботи: на основі вивчення спеціальної економічної літератури, стану аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання розробити напрями його удосконалення для забезпечення ефективного управління

Об'єкт дослідження є процес аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання

Предмет дослідження - методика та організація аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання

4. Перелік графічного матеріалу : Діаграми і графіки динаміки основних показників, що характеризують діяльність ТОВ «Амкодор Укрспецмаш»

5. Консультант по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1-3	Барабаш Н.С.		

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Вступ (актуальність теми, гіпотеза наукового дослідження, мета і завдання роботи, методика дослідження).

Розділ 1. Теоретичні основи аналітичного забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання

- 1.1. Економічна характеристика грошових потоків суб'єкта господарювання
- 1.2. Аналіз в системі управління грошовими потоками суб'єкта господарювання

Розділ 2. Організаційно-інформаційне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання

- 2.1. Загальна економічна характеристика підприємства
- 2.2. Аналіз руху грошових коштів
- 2.3. Аналіз ефективності грошових потоків

Розділ 3. Удосконалення аналізу грошових потоків

- 3.1. Оптимізація грошових потоків підприємства
- 3.2. Прогнозування та оптимізація грошових потоків суб'єкта господарювання

Висновки і пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

7. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання	30.12.2018	30.12.2018
2	Написання вступу і розділу 1	10.05.2019	10.05.2019
3	Написання розділу 2	25.06.2019	25.06.2019
4	Написання розділу 3	07.10.2019	07.10.2019
5	Написання висновків та пропозицій	15.10.2019	15.10.2019
6	Оформлення та представлення роботи на кафедру	01.11.2019	01.11.2019

8. Дата видачі завдання 21 січня 2019 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н. С. Барабаш

10. Гарант освітньої програми

К. О. Назарова

11. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

О. О. Довідна

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Вирішення питань удосконалення організаційно-методологічних засад фінансового аналізу грошових потоків підприємства потребує комплексних підходів до його організації та методології із урахуванням особливостей підприємств, на матеріалах яких виконується робота. Вивчення нормативно-правової бази та спеціальної літератури, проведене автором, дозволяє дійти висновку про недостатній рівень теоретичної розробки даної проблеми. Наслідком є недоліки в організації та методології фінансового аналізу грошових потоків підприємства.

Дослідження фактичного стану фінансового аналізу грошових потоків підприємства підтверджує недосконалість його організації та методичного забезпечення, що негативно впливає на формування інформаційної бази.

Підвищення рівня фінансового аналізу грошових потоків підприємства пов'язане з використанням прогресивних технологій обробки економічної інформації, впровадженням системних підходів до побудови фінансового аналізу в системі управління грошовими потоками, застосуванням сучасних методів організації та інформаційного забезпечення аналітичного процесу. Саме ці чинники досліджує автор як передумови удосконалення організації та методики фінансового аналізу грошових потоків підприємства.

Структура даної роботи дозволяє достатньо розкрити зміст проведеного дослідження.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, характеризується комплексністю вирішення поставлених питань фінансового аналізу грошових потоків підприємства.

Пропозиції, розроблені за результатами дослідження, мають практичне значення.

Випускна кваліфікаційна робота Довідної О. О. на тему «Аналітичне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання» заслуговує на позитивну оцінку і може бути рекомендована до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н.С. Барабаш

Відмітка про попередній захист

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Довідної О. О. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

К.О. Назарова

« _____ » 2019р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Науково-методологічні підходи до визначення поняття грошові потоки та їх класифікація.....	7
1.2. Методи аналізу грошових потоків підприємства	13
1.3. Методологічні засади до управління грошовими потоками підприємства.....	19
ВИСНОВКИ РОЗДІЛОМ 1	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	25
2.1. Загальна економічна характеристика підприємства.....	25
2.2. Аналіз руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	30
2.3. Кореляційно-регресійний аналіз ефективності управління грошовими потоками підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	34
ВИСНОВКИ РОЗДІЛОМ 2	39
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	40
3.1. Управління дебіторською заборгованістю у розрізі оптимізації руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	40
3.2. Розрахунок прогнозних фінансових показників діяльності ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».....	48
ВИСНОВКИ РОЗДІЛОМ 3	52
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	57
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Необхідність проведення аналізу руху грошових потоків зумовлено обмеженістю грошових ресурсів на підприємствах, нестійким фінансовим станом багатьох підприємств, ризиком втрати платоспроможності, підвищенням рівня ефективності управління грошовими потоками й іншими внутрішніми і зовнішніми факторами.

Для розвитку теоретичних основ аналізу руху грошових потоків, удосконалення його організації і методики необхідно чітко визначитись з основними етапами проведення аналізу грошових потоків.

Поетапний аналіз руху грошових потоків надасть інформацію для оцінки діяльності підприємства в минулому, теперішньому часі, а також буде слугувати підґрунтям для прогнозування і планування грошових коштів на майбутнє. Недостатня розробка методологічних питань аналізу грошових потоків зумовлює необхідність їх ширшого розкриття та є передумовою для написання даної роботи.

Теоретичному обґрунтуванню й практичному вирішенню питань аналізу та удосконалення грошових потоків підприємств присвячена значна кількість наукових праць зарубіжних економістів таких, як Дж.К. Ван. Хорна, Є. Брігхема, Е. Нікхбахта, А. Гроппеллі, Т. Райса, В.В. Бочарова, Л.Н. Павлової, Г.В. Савицької, а також праць вітчизняних вчених, як І.О. Бланка, О.В. Єрмошкіної, К.О. Назарова, Г.Г. Кірейцева, В.К. Симоненко, Л.О. Лігоненко, А.М. Поддєрьогіна, Н.С. Барабаш, О.О. Терещенка, Р.Б. Тяна та інших економістів. Інтерес до дослідження питань аналізу руху грошових потоків підприємств пов'язаний із їх надзвичайною важливістю в забезпеченні стабільної діяльності та фінансової стійкості підприємств, впливом на функціонування всіх структурних підрозділів підприємства, високою чутливістю до багатьох факторів.

Метою роботи є вивчення, узагальнення та систематизація різних методичних підходів процесу проведення аналізу руху грошових потоків з пристосуванням його до сучасних умов господарювання підприємств.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- дослідити науково-методологічні підходи до визначення поняття грошові потоки та їх класифікація;
- вивчити методи аналізу грошових потоків підприємства;
- розглянути методологічні засади управління грошовими потоками підприємства;
- надати загальну економічну характеристику підприємства;
- провести аналіз руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»;
- здійснити кореляційно-регресійний аналіз ефективності управління грошовими потоками підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»;
- запропонувати шляхи управління дебіторською заборгованістю у розрізі оптимізації руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»;
- розрахувати прогностичні фінансові показники діяльності ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».

Об'єктом роботи є процес управління грошовими потоками в ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління грошовими потоками підприємства.

Теоретичну і методологічну основу проведення досліджень склали загальні положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із питань сучасних теорій і моделей управління грошовими потоками підприємств.

Для розв'язання визначених завдань, досягнення мети використовувався комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження: методи системного аналізу, причинно-наслідкового аналізу, порівняльного аналізу, прямого структурного аналізу, моделювання та методи сучасних комп'ютерних технологій обробки економічної інформації, зокрема, пакет прикладних програм Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, статистична звітність ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ», результати

авторських досліджень, фундаментальні розробки провідних зарубіжних вчених у галузі дослідження грошових потоків, спеціальні літературні та інші джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна характеристика грошових потоків суб'єкта господарювання

Вітчизняні аналітики почали широко оперувати терміном «грошовий потік» лише з початком ринкового реформування української економіки. За ринкових умов поява терміна «грошовий потік» поряд з існуванням категорії коштів є цілком оправданою. Адже термін «грошовий потік» розкриває динамізм підприємницької діяльності, де грошові надходження і вибуття мають постійний характер, йдуть безперервними потоками. Лише в балансі підприємства його кошти показані на певну дату. Існують різні підходи до визначення та трактування поняття «грошовий потік». Аналіз фінансово-економічної літератури дозволив встановити, що вітчизняні та закордонні вчені по-різному трактують визначення поняття «грошові потоки» підприємства.

Слід наголосити, що існують різні підходи до визначення та трактування поняття «грошовий потік». Аналіз фінансово-економічної літератури дозволив встановити, що вітчизняні та закордонні вчені по-різному трактують визначення поняття «грошові потоки» підприємства і внаслідок цього по-різному підходять до управління ним, що видно із табл. 1.1.

При вивченні досліджень науковців наочно постає проблема розбіжності в підходах не лише стосовно тлумачення змісту грошових потоків як об'єкта фінансового менеджменту, а й стосовно визначення самої термінології.

На думку Л.О. Лігоненко та Г.В. Ситник [28], дослідження грошових потоків підприємства дозволяє усвідомити увесь механізм його функціонування, так як за наявності власної, відносно самостійної логіки розвитку, грошові потоки мають зовнішні ознаки всього комплексу функціональних зв'язків, які розвиваються на підприємстві в процесі його діяльності.

Сутність поняття «грошові потоки» в економічній думці

Основні прихильники теорій	Сутність поняття «грошові потоки» в економічній думці, їх роль в обігу
Бланк І. А. [9, с. 17]	грошовий потік підприємства представляє собою сукупність розподілених надходжень і виплат грошових коштів за окремими інтервалами періоду часу що розглядається, генерованих його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, ризику і ліквідності
Бочаров В. [12]	грошовий потік підприємства - це рух грошових коштів, який прагне до нуля, оскільки негативний результат від одного із видів господарської діяльності підприємства має компенсуватися позитивним від іншої. В протилежному випадку підприємство може стати банкрутом
Брігхем Є.	грошовий потік - це фактичні чисті готівкові кошти, які надходять у фірму) чи витрачаються нею) протягом деякого визначеного періоду
Ван Хорн Д., Вахович Д. [13]	грошові потоки підприємства - це: 1. Потоки готівкових коштів, які мають безперервний характер. 2. Власні обігові кошти. Чистий грошовий потік може утворюватися не лише за рахунок приросту чи скорочення власних обігових коштів, а й шляхом збільшення або зменшення таких видів активів та пасивів підприємства як: 1) дебіторська заборгованість; 2) кредиторська заборгованість (поточні зобов'язання); 3) інші активи; 4) інші пасиви
Дзюблюк О.	грошовий потік - це базове джерело для погашення позик та способів оцінки кредитоспроможності підприємства. Вчений вважає, що для розрахунку грошового потоку підприємства слід використовувати такі фінансові показники як: 1) виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); 2) кредиторська заборгованість; 3) інші поточні зобов'язання. Вчений зазначає, що дебіторська заборгованість не є складником грошового потоку підприємства (оскільки існує достатня ймовірність перетворення її на сумнівну або безнадійну), а є наслідком неперетворення її в наявні грошові ресурси
Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. [23]	грошові потоки - це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств
Коласс Б.	під загальним грошовим потоком слід розуміти надлишок коштів, який утворюється на підприємстві в результаті всіх операцій, пов'язаних і не пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності. Тобто, на думку Коласса Б., основними складниками грошового потоку підприємства є: 1) грошовий потік від господарської діяльності; 2) грошовий потік від операцій, не пов'язаних із господарською діяльністю
Лігоненко Л.О. та Ситник Г.В. [28]	грошові потоки підприємства - це система розподілених в часі надходжень та видатків грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю і супроводжують рух вартості, виступаючи зовнішньою ознакою функціонування підприємства»
Поддерьогін А. М. [32]	грошовий потік можна визначити як сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані із відособленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових коштів у зв'язку з виконанням договірних зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження в розпорядження суб'єкта господарювання коштів та еквівалентів і їх використання

Райс Т. та Койли Б. [34]	грошовий потік - це: 1. Індикатор кредитоспроможності та платоспроможності підприємства. 2. Спроможність підприємства генерувати додаткові обсяги грошових засобів для погашення зобов'язань за отриманими позиками
Тян Р.	грошовий потік - це маса готівкових коштів, яка надходить або вибуває з обігу як грошові виплати. На погляд вченого, різниця між вхідними та вихідними грошовими потоками визначається як прибуток
Слав'юк Р. [37]	«грошові потоки» - це надходження та вибуття грошових коштів підприємства.
Сорокіна О.	поняття «грошовий потік» є агрегованим та включає різні види потоків, які обслуговують фінансово-господарську діяльність підприємства. З огляду на це, вчений пропонує в кожному конкретному випадку використовувати уточнене визначення поняття «грошовий потік», а саме: сукупний грошовий потік, грошовий потік від поточної діяльності тощо
Терещенко О. [38]	грошові потоки являються внутрішнім джерелом фінансової стабілізації підприємства через збільшення його вхідних та зменшення вихідних грошових потоків, які спрямовуються на зростання платоспроможності. Окрім того, грошовий потік, а саме чистий грошовий потік від операційної діяльності, визначається як критерій внутрішнього потенціалу фінансування підприємства й є основою для оцінки його фінансового стану та кредитоспроможності
МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» [1]	грошовий потік - це надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів

Запропоноване Терещенком О. [38, с. 27] визначення поняття «грошові потоки» не є комплексним, оскільки в ньому не знайшли відображення такі фінансові поняття, як прибутковість, рентабельність, ділова активність тощо - результати ефективного управління грошовими потоками підприємства.

Відмітимо те, що при плануванні руху грошових коштів без урахування змін дебіторської заборгованості може виникнути викривлення планового розміру чистого грошового потоку від операційної діяльності підприємства, оскільки дебіторська заборгованість представляє собою суму грошових ресурсів в розрахунках. Тому, не можна погодитися із визначенням Дзюблук О. про те, що дебіторська заборгованість не є складником грошового потоку підприємства, тому що існує достатня ймовірність перетворення її на сумнівну або безнадійну, а є наслідком неперетворення її в наявні грошові ресурси.

На наш погляд, визначення грошових потоків підприємства дане Слав'юком Р., враховує лише зовнішній рух грошових коштів підприємства, обмежуючи внутрішній рух останніх, тому являється дещо обмеженим.

Визначення поняття «грошові потоки», дане Бочаровим В., може бути застосовано в практичній діяльності підприємств лише в процесі стохастичної оцінки його фінансового стану, оскільки воно не враховує можливі його динамічні зміни в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища.

Як бачимо, склалося дві позиції у визначенні грошових потоків. Прихильники однієї з них, а саме - І.А. Бланк, В.В. Бочаров, Н. Тян, визначають грошові потоки як різницю між отриманими і виплаченими підприємством грошовими коштами за певний період часу. Представники іншої позиції представляють грошові потоки підприємства як рух грошових коштів, тобто надходження і виплати за певний період часу.

Вважаємо, що більш логічним є виклад положення другої позиції та визнання грошового потоку як руху грошових коштів, адже «потік» - це є «рух», тобто надходження та використання грошових коштів. Таким чином, поняття «грошовий потік» характеризує рух капіталу, грошових фондів як готівкових, так і безготівкових, а також оборот окремих фінансових інструментів.

Виходячи з вищенаведеного, грошовий потік - безперервний, взаємопов'язаний, розподілений у часі процес руху грошових коштів, що виникає з початком операційної діяльності підприємства і супроводжує всі грошові операції підприємства у процесі господарської діяльності до моменту його ліквідації чи реорганізації. Тобто, під грошовими потоками, на думку автора, слід розуміти сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їхніх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємства, рух яких пов'язаний з факторами часу, простору, структури, ризику і ліквідності. Його можна розглядати як вимірник здатності підприємства покривати свої витрати, погашати зобов'язання своїми ресурсами та ефективно розміщувати грошові кошти для їхнього примноження.

Разом із терміном «грошовий потік» розглядається термін «фінансовий потік», який, по суті, нічим не відрізняється від «грошового потоку». В.А. Панков, Ю.В. Макогон, К.О. Пашко і О.В. Бабенко вважають, що «фінансовий потік підприємства являє собою розподілений у часі документально оформлений рух фінансових коштів

підприємства єдиних за змістом, формою і напрямом руху в процесі здійснення ним господарської діяльності, спрямованої на забезпечення його ефективного розвитку на всіх стадіях життєвого циклу» [18].

Підходи щодо існування фінансового потоку на мікрорівні можна назвати крайніми випадками, оскільки рух фінансових потоків необхідно досліджувати на рівні цілісної економічної системи, адже фінансові потоки, формуючись на мікрорівні, у подальшому можуть перетікати на макрорівень, де переважно відбуваються процеси їх перерозподілу. Фінансовим потокам притаманні економічні відносини, оскільки грошові відносини звужують роль фінансів до формування і розподілу грошових фондів і накопичень. Саме тому практично всі науковці, які розглядають ці проблеми, досліджують фінансові потоки на рівні держави або регіону.

Таким чином, Вареник В.М. [14, с. 69] виокремлює, що основними відмінностями між поняттями «фінансовий потік» і «грошовий потік» є те, що фінансовий потік більш широке поняття, ніж грошовий потік. Грошовий потік відображає тільки рух грошових коштів на підприємстві, фінансові ж потоки виходять за межі окремого підприємства до рівня держави в цілому чи окремого регіону. Основний інструмент, за допомогою якого спостерігається рух грошових потоків, - це грошові кошти. Для ефективного цілеспрямованого управління грошовими потоками необхідно чітко уявляти їх класифікацію.

Класифікація грошових потоків підприємства представлена у табл. 1.2.

Об'єктивною необхідністю при управлінні грошовими потоками є структурування грошових потоків – формування упорядкованої сукупності грошових потоків відповідно до встановленого критерію (або групи критеріїв) та визначення їх базових функціонально-організаційних особливостей. Відповідно до принципів XYZ-аналізу, об'єкта управління доцільно поділяти на категорії, що відображають рівень їх впливу на кінцевий результат: пріоритетні грошові потоки; другорядні грошові потоки; обслуговуючі грошові потоки [21, с. 172].

Класифікація грошових потоків підприємства

№	Критерій або ознака класифікації	Класифікаційна сукупність
1	Вид фінансово-господарської діяльності	Операційний грошовий потік Інвестиційний грошовий потік Фінансовий грошовий потік
2	Масштаб діяльності (центри формування грошових потоків)	Грошовий потік по підприємству Грошовий потік по підрозділах Грошовий потік по центрах відповідальності Грошовий потік по господарській операції
3	Зміна залишків грошових коштів – резерву ліквідності (вплив на майно)	Вхідні грошові потоки Вихідні грошові потоки
4	Валюта деномінації	Грошові потоки в національній валюті Грошові потоки в іноземній валюті
5	Значимість грошових потоків	Пріоритетні грошові потоки Другорядні грошові потоки Обслуговуючі грошові потоки
6	Розподіл у часі	Поточні (теперішні) грошові потоки Очікувані (майбутні) грошові потоки

На основі аналізу, який є в науковій літературі, пропонуємо класифікувати грошові потоки за видом фінансово-господарської діяльності.

Вид фінансово-господарської діяльності є важливою ознакою грошових потоків, встановлених відповідністю до міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку. Він дозволяє характеризувати показники руху грошових коштів на рівні об'єкту дослідження:

- грошовий потік в результаті операційної діяльності характеризується грошовими виплатами на отримання товарів, матеріалів, палива, включаючи податкові платежі, оплату праці, відрахування у позабюджетні фонди та інші витрати операційного характеру. В якості надходжень фіксуються грошові платежі покупців за реалізовані товари, продукцію, роботи та послуги;

- грошовий потік в результаті інвестиційної діяльності безпосередньо пов'язаний з процесом реального фінансового інвестування, направлено на продаж, придбання, будівництва і оновлення необоротних активів;

- грошовий потік в результаті фінансової діяльності це надходження і виплати, пов'язані із залученням додаткового акціонерного і пайового капіталу, отриманням довгострокових і короткострокових кредитів, сплатою процентів, дивідендів,

кооперативних виплат і деякими іншими потоками, пов'язаними з процесами фінансування господарської діяльності;

- сукупний грошовий потік є сумою потоків за всіма видами господарської діяльності, характеризується будь-яким рухом грошових коштів, що виникають на рівні дослідження підприємств.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зазначити таке: категорія «грошові потоки» відрізняється динамізмом та характеризує рух грошових коштів. У свою чергу, під терміном «грошові кошти» слід розуміти зафіксовану на певну дату їх суму, що включає залишки готівкових та безготівкових коштів у касі та на банківських рахунках підприємства. З погляду фінансового менеджменту, управління грошовими потоками повинно забезпечувати платоспроможність підприємства, а управління грошовими коштами - ефективність їх використання. Що стосується загальної мети управління грошовими потоками, то вона полягає в забезпеченні збалансованості їх потоків, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

1.2. Методи аналізу грошових потоків підприємства

Необхідність проведення аналізу грошових потоків полягає в обмеженості грошових ресурсів на підприємстві, нестійкому фінансовому стані багатьох підприємств, ризику втрати платоспроможності, а також в підвищенні рівня ефективності управління грошовими потоками та ін.

Грошові потоки підприємства становлять багатокомпонентний об'єкт аналізу. Тому методи й підходи до їх аналізу у вітчизняній теорії й практиці мають як спільні, так і відмінні риси порівняно із зарубіжною практикою фінансового аналізу. Створенню ефективної методики аналізу грошових потоків присвячені праці провідних вітчизняних і закордонних учених.

На даному етапі єдиний підхід до формулювання мети аналізу грошових потоків ще не розроблено. На думку Бланка І. А., основна його мета - виявлення резервів для підвищення ефективності діяльності підприємства в довгостроковій

перспективі [9, с. 154]. В. Бондарев вважає основною метою аналізу грошових потоків пошук причин дефіциту (надлишку) коштів, визначення джерел їхнього надходження й напрямків використання [23, с. 86]. Згідно з дослідженнями Н.Хахонової, аналіз грошових потоків доцільно робити для оцінки здатності підприємства генерувати кошти в розмірах та у строки, необхідні для здійснення планових виплат.

Існує багато підходів до визначення цілей аналізу грошових потоків, але можна виділити два основних напрямки в методиці оцінки. Перший напрямок базується на аналізі абсолютних показників та є пріоритетним в роботах Ковальова В. В., Ковальова А. І., Привалова В. П., Суторміної В. Н., Бочарова В. В., Шеремета А. Д., Негашева Е. В.. Другий напрямок схиляється до аналізу відносних показників грошових потоків, у тому числі коефіцієнтів ліквідності грошового потоку, коефіцієнта платоспроможності, оборотності, реінвестування грошових потоків й ін. Цей напрямок є пріоритетним у роботах Бланка І. А., Е. Данилової, Л. Лігоненко, Г. Ковальчук, Л. Песиної й інших. Підходи до аналізу грошових потоків вітчизняними та зарубіжними авторами подано у вигляді табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Основні підходи до аналізу грошових потоків вітчизняних та зарубіжних авторів

Автор	Виділені напрямки й підходи до аналізу
	Вітчизняний досвід
Бланк І. А. [9, с. 157]	Проводиться вертикальний і горизонтальний аналіз абсолютних значень грошових потоків, порівняльний аналіз грошових потоків, аналіз коефіцієнтів ефективності грошових потоків, аналіз загального циклу грошового обігу, Свот-аналіз грошового потоку
Радіонов Н. В., Радіонова С. П.	Проводиться динамічний аналіз грошових потоків, дисконтування грошових потоків
Поддєрьогін А. Н., Лігоненко Л.О., Ковальчук Г. В. [22, с. 78]	Проводиться аналіз обсягу й складу грошових активів підприємства, аналіз грошового обігу й грошових потоків підприємства, аналіз джерел формування і напрямків використання коштів підприємства, оцінка ритмічності, синхронності й достатності грошових потоків, аналіз платоспроможності підприємства й ефективності керування грошовими потоками
Білуха М. Т. [23, с. 97]	Передбачається, що грошовий потік характеризує здатність підприємства виконати всі свої зобов'язання й рекомендує використати його для оцінки кредитоспроможності, фінансової стійкості й недопущення банкрутства, проводиться оцінка ритмічності, синхронності й достатності грошових потоків

Зарубіжний досвід	
Т. Райс, Б. Койли [34]	Грошовий потік розглядається як інструмент регулювання кредитного ризику й основного показника кредитоспроможності позичальника
Лафуенте А. М. [25, с. 78]	Проводиться аналіз рівня самофінансування й залежності від зовнішнього фінансування за допомогою показника грошового потоку
Хелферт Е.	Проводиться аналіз рівня самофінансування й залежності від зовнішнього фінансування за допомогою показника грошового потоку, аналіз грошового обігу й грошових потоків підприємства, розроблена шестифакторна дискримінанта модель інтегральної оцінки фінансового становища підприємства, у якій два із шести факторів базуються на показнику операційного грошового потоку - коефіцієнт рентабельності операційних продажів по Cash-flow

Таким чином, згідно з табл. 1.3 можемо виділити такі найпоширеніші цілі аналізу грошових потоків: аналіз обсягів вхідного й вихідного грошового потоку й оцінка їхньої структури; аналіз загальних тенденцій у функціонуванні підприємства; аналіз достатності грошового потоку для обслуговування різних видів діяльності підприємства; аналіз збалансованості вхідних і вихідних грошових потоків; аналіз ліквідності грошових потоків; аналіз напрямків використання коштів; аналіз основних причин розбалансованості грошових потоків; аналіз ритмічності грошових потоків; аналіз ефективності діяльності й "якості" фінансового результату [28, с. 71].

Концептуальні основи аналізу грошових потоків, які поєднують мету, задачі, об'єкти, принципи, способи аналізу представленні в дод.А.

Під аналізом грошових потоків підприємства розуміють процес до слідження системи показників, їх формування на підприємстві, виявлення основних тенденцій та закономірностей з метою з'ясування резервів подальшого підвищення ефективності управління ними [29].

Основна мета аналізу грошових потоків полягає в виявленні рівня достатності формування грошових коштів, ефективності їх використання, а також збалансованості та синхронності позитивного і від'ємного грошових потоків підприємства.

Основними завданнями аналізу грошових потоків є:

- виявлення тенденцій та закономірностей розвитку грошових потоків підприємства;

- оцінка ступеню раціонального використання грошових коштів;
- виявлення і запобігання можливості виникнення ситуації банкрутства підприємства;
- вивчення факторів і прогноз збалансованості та синхронності грошових потоків за обсягом і часом для забезпечення платоспроможності підприємства;
- пошук резервів підвищення ефективності та інтенсивності використання грошових потоків в процесі операційної, інвестиційної і фінансової діяльності та інші.

Об'єктами аналізу грошових потоків на підприємстві є різні види грошових потоків, які можна класифікувати за 21 ознакою [30].

До основних принципів проведення аналізу грошових потоків можна віднести:

- комплексність полягає в охопленні всіх необхідних показників для всебічного дослідження грошових потоків та вивчення причинних залежностей між ними;
- системність полягає в дослідженні грошових потоків як складових динамічної системи, елементи якої пов'язані між собою та із зовнішнім середовищем;
- коректність полягає в використанні тих показників, які доцільні та доречні при проведенні аналізу грошових потоків, і правильності їх розрахунків. Кількість необхідних показників повинна відповідати реальним потребам підприємства при управлінні грошовими потоками;
- послідовність полягає в поетапному проведенні аналізу грошових потоків, що дозволяє поступово поглиблювати і узагальнювати результати аналізу;
- систематизованість полягає в необхідності планування аналітичної роботи і регулярному її проведенні;
- оперативність полягає в швидкості і чіткості проведення аналізу, а також в своєчасному забезпеченні управління інформацією про грошові потоки для прийняття мір щодо коригування ситуації;
- інтерпретованість полягає в обґрунтуванні допустимих меж аналітичних показників, що дозволить швидко і правильно тлумачити результати аналізу;

- ефективність полягає в виявленні диспропорцій між грошовими потоками та встановленні причин їх виникнення, підвищенні ефективності управління ними. Затрати на проведення аналізу грошових потоків повинні давати багатократний ефект.

До основних способів (інструментів) аналізу грошових потоків можна віднести:

- логічні способи обробки інформації (порівняння, відносних і середніх величин, графічного і табличного подання даних, групування, балансовий, евристичні способи);
- способи детермінованого факторного аналізу (ланцюгової підстановки, абсолютних різниць, відносних різниць, інтегральний, логарифмування);
- способи стохастичного факторного аналізу (кореляційний аналіз);

За ознаками часу аналіз грошових потоків поділяється на ретроспективний та перспективний.

Ретроспективний аналіз здійснюють після завершення господарських операцій. Він дозволяє вивчити тенденції розвитку грошових потоків, здійснювати контроль за виконанням планів, оцінювати реальний стан грошових потоків та виявляти диспропорції. Ретроспективний аналіз поділяють на оперативний і підсумковий. Оперативний аналіз проводять одразу після господарської операції або через короткі проміжки часу (зміна, доба, декада). Підсумковий аналіз проводять вивчаючи результати роботи за звітний період (місяць, квартал, рік) [32, с. 25].

Перспективний аналіз грошових потоків проводять до здійснення господарських операцій. Він необхідний для обґрунтування господарських планів і прогнозів. Перспективний аналіз поділяється на короткостроковий і довгостроковий (стратегічний). Короткостроковий охоплює період до 1 року, а довгостроковий більше як рік.

Глибина аналізу грошових потоків визначається вимогою управлінського персоналу та поділяється на експрес-аналіз і поглиблений аналіз.

Експрес-аналіз грошових потоків базується на визначенні типових ознак, які дають змогу швидко і доволі точно визначити характер процесів, що відбуваються, не виконуючи глибоких досліджень, які потребують додаткового часу і засобів.

Поглиблений аналіз це глибоке комплексне дослідження з широким набором аналітичних показників, що вивчаються [38, с. 90].

За ступенем охоплення об'єктів аналізу грошових потоків його поділяють на суцільний і вибірковий. При суцільному аналізі грошових потоків вивчають всі без винятку грошові потоки, а при вибіркового аналізі вивчають частину об'єктів, що дає змогу прискорити аналітичний процес. Аналіз грошових потоків базується на інформаційних джерелах, які виходять з підсистем обліку, аудиту і зовнішніх джерел інформації.

Інформація яка надходить із зовнішнього середовища впливає на аналіз грошових потоків і містить такі дані: нормативно-регулюючі, показники макроекономічного становища в країні, дані галузевого розвитку, господарсько-правові дані, дані про контрагентів підприємства (постачальників, покупців); дані про конкурентів підприємства; дані про стан матеріального ринку; дані про стан ринку капіталу; дані про стан фондового ринку; науково-технічну інформацію.

Результати аналізу грошових потоків цікавить як внутрішніх (апарат управління, власників), так і зовнішніх користувачів (контролюючі органи, інвесторів, кредиторів). Технологія обробки даних залежить від вибору підприємства, але перевагу потрібно віддати автоматизованим системам, які підвищують якість аналізу.

Залежно від методичних підходів до аналізу грошових потоків можна виділити наступні системи аналізу грошових потоків.

Горизонтальний аналіз грошових потоків полягає в вивченні динаміки обсягу формування додатного і від'ємного чистого грошового потоку підприємства в розрізі окремих джерел, розраховують темпи їхнього зростання і приросту, визначають загальні тенденції зміни їх обсягу.

Вертикальний (структурний) аналіз грошових потоків полягає в вивченні структури додатного, від'ємного і чистого грошових потоків за видами

господарської діяльності, за окремими внутрішніми структурними підрозділами (центрами відповідальності), за окремими джерелами надходження і напрямками витрачання коштів [33].

Аналіз літературних джерел показав, що вчені по-різному підходять до формування системи фінансових показників при проведенні аналізу грошових потоків, що вносить плутанину в виробленні чіткого, поетапного підходу до організації та проведення аналізу. Найбільш послідовний та цілісний підхід відображено в працях І.А. Бланка та Л.О.Лігоненко.

Таким чином, запропоновані концептуальні основи аналізу грошових потоків внесуть цілісність у вдосконалення теоретичної бази грошових потоків та будуть сприяти ефективному управлінню підприємством. Однак, для розвитку теоретичних основ аналізу грошових потоків, удосконалення його методології, організації необхідно чітко визначитись з основними етапами проведення аналізу грошових потоків, що стане темою для подальших досліджень.

1.3. Методологічні засади управління грошовими потоками підприємства

Слід відзначити, що управління грошовими потоками є частиною загальної фінансової політики підприємства, яка спрямована на побудову ефективної системи управління фінансами для досягнення стратегічної мети його діяльності, і визначається галузевими особливостями та методами організації фінансів на підприємстві. П.М. Леоненко, П.І. Юхименко, А.А. Ільєнко розглядають фінансову політику, як сукупність заходів з організації та використання фінансів для забезпечення економічного та соціального розвитку [28].

Формування політики управління грошовими потоками як сукупності етапів з аналізу коштів, дослідження впливу факторів на їх генерування, обґрунтування типу політики управління грошовими потоками, їх оптимізації, планування і контролю пропонує І.О. Бланк [9, с. 66]. Л.О. Лігоненко досліджує грошовий оборот підприємства в рамках антикризового управління і доводить, що комплексна діагностика стану системи управління коштами складається з: підрозділу, що здійснює

управління, аналізу, нормування залишків, організації і контролю за дотриманням нормативу, планування руху коштів, форм та методів розрахунків, інструментів управління (перенесення термінів платежів, банківського накопичення тощо) [35, с. 17]. Концепція грошових потоків, запропонована В.В. Ковальовим при реалізації інвестиційних проектів, передбачає оцінку впливових факторів і ризику [36]. В.П. Савчук розглядає повсякденне управління коштами як оперативне бюджетування платежів, раціональне погашення рахунків клієнтів, використання системи електронних переказів і кредитних карток [4]. А.В. Бабенко досліджує систему управління фінансовими потоками, в якій виділено управління документообігом, облік, аналіз, планування, оптимізацію фінансових потоків і контроль за їх формуванням і напрямом руху [3].

Л.О. Лігоненко та Г.В. Ситник розглядають політику управління грошовими потоками підприємства як систему принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням грошових коштів підприємства [28, с. 51]. На нашу думку, політика управління грошовими потоками є частиною загальної стратегії підприємства, являє собою сукупність прийомів і методів, спрямованих на забезпечення збалансованості необхідного обсягу грошових коштів і оптимізацію джерел їх надходження для забезпечення його платоспроможності.

Отже, політику управління грошовими потоками необхідно розглядати як комплексне поняття, у структурі якого можна виділити такі складові елементи (детермінанти політики):

- цілі та завдання управління грошовими потоками;
- основні напрями управління грошовими потоками;
- критерії прийняття управлінських фінансових рішень;
- методи кількісної оцінки грошових потоків;
- форми управління грошовими потоками.

Слід відзначити, що для більшості українських підприємств характерні консервативна, помірна й антикризова політика управління грошовими потоками (табл. 1.4).

Типи політики управління грошовими потоками підприємств України

Тип політики управління грошовими потоками	Консервативна	Помірна	Агресивна	Антикризова
Характеристика	Активне використання грошових коштів із внутрішніх джерел, розглядається також можливість зовнішніх залучень	Рівень зовнішніх залучень помірний, підприємство активно інвестує позитивний грошовий потік	Активне використання зовнішніх джерел фінансування та реінвестування отриманих грошових коштів	Відсутність позитивних грошових потоків, що є результатом неефективної діяльності підприємства та поступового наближення до банкрутства
Рівень ризику	Високий рівень ліквідності	Дотримується нормальний рівень ліквідності	Високий ризик втрати ліквідності	Критичний рівень ліквідності або підприємство неплатоспроможне
Сукупність критеріїв ідентифікації	$S_{фззд} < 20\%$ $K_{Рпгпо} < 1$ $0,2 < K_{АЛ} < 0,3$ $K_{чрк} > 0,1$	$S_{фззд} < 20\%$ $K_{Рпгпо} = 1$ або $-> 1$ $0,2 < K_{АЛ} < 0,3$ $K_{чрк} > 0,1$	$S_{фззд} > 20\%$ $K_{Рпгпо} = 1$ або $-> 1$ $K_{АЛ} < 0,2$ $K_{чрк} < 0,1$	$S_{фззд} > 20\%$ $K_{Рпгпо} = 0$ $K_{АЛ} < 0,2$ $K_{чрк} < 0,1$
Рекомендації щодо вдосконалення управління	Необхідно шукати джерела збільшення чистого грошового потоку для можливості розширення діяльності	Заходи з забезпечення підтримки досягнутого рівня	Для можливості мінімізувати запаси грошових коштів є необхідність синхронізації грошових потоків і жорсткого контролю за їх використанням	Комплекс антикризових заходів, спрямованих на оздоровлення підприємства

Розглянемо детермінанти політики управління грошовими потоками детальніше. Побудова системи управління грошовими потоками повинна базуватися на таких принципах: інформаційної правдивості та неупередженості; плановості та контролю; платоспроможності й ліквідності; раціональності й ефективності, а дотримання цих принципів дозволить приймати своєчасні й ефективні управлінські рішення.

З погляду фінансового менеджменту, управління грошовими потоками повинно забезпечувати платоспроможність підприємства, а управління грошовими коштами - ефективність їх використання [41, с. 35]. Що стосується загальної мети управління грошовими потоками, то вона полягає в забезпеченні збалансованості їх потоків, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Процес управління грошовими потоками підприємства базується на визначених принципах, основними з яких є:

1. Принцип інформативної вірогідності. Як і кожна управлінська система, управління грошовими потоками підприємства повинне бути забезпечене необхідною інформаційною базою. Створення такої інформаційної бази представляє певні труднощі, тому що пряма фінансова звітність, що базується на єдиних методичних принципах бухгалтерського обліку, відсутня. Визначені міжнародні стандарти формування такої звітності почали розроблятися тільки з 1971 року і на думку багатьох фахівців ще далекі від завершення (хоча загальні параметри таких стандартів уже затверджені, вони допускають варіативність методів визначення окремих показників прийнятої системи звітності);

2. Принцип забезпечення збалансованості. Управління грошовими потоками підприємства має справу з багатьма їх видами і різновидами, розглянутими в процесі їхньої класифікації. Їхня підпорядкованість єдиним цілям і задачам управління вимагає забезпечення збалансованості грошових потоків підприємства за видами, обсягами, тимчасовими інтервалами і іншими істотними характеристиками. Реалізація цього принципу пов'язана з оптимізацією грошових потоків підприємства в процесі управління ними;

3. Принцип забезпечення ефективності. Грошові потоки підприємства характеризуються істотною нерівномірністю надходжень і витрат коштів у розрізі окремих тимчасових інтервалів, що приводить до формування значних обсягів тимчасово вільних грошових потоків підприємства. По суті ці тимчасово вільні залишки коштів носять характер непродуктивних активів (до моменту їхнього використання в господарському процесі), що втрачають свою вартість у часі, від інфляції і з інших причин. Реалізація принципу ефективності в процесі управління грошовими потоками полягає в забезпеченні ефективного їхнього використання шляхом здійснення фінансових інвестицій підприємства;

4. Принцип забезпечення ліквідності. Висока нерівномірність окремих видів грошових потоків породжує тимчасовий дефіцит коштів підприємства, що негативно позначається на рівні його платоспроможності. Тому в процесі управління грошовими

потоками необхідно забезпечувати достатній рівень їхньої ліквідності протягом усього розглянутого періоду. Реалізація цього принципу забезпечується шляхом відповідної синхронізації позитивного і негативного грошових потоків у розрізі кожного тимчасового інтервалу розглянутого періоду.

Фінансове моделювання і прогнозування руху грошових потоків суб'єкта господарювання дає можливість ефективного аналізу складних ситуацій, пов'язаних із прийняттям стратегічних рішень. Воно є інструментом фінансистів, що дає змогу передбачати велику кількість ситуацій, що своєю чергою допомагає ефективніше використовувати наявні фінансові ресурси, знижувати рівень майбутніх ризиків і втрат. Фінансове моделювання особливо важливе, коли скорочується доступність та можливість для зовнішнього фінансування, збільшуються ризики втрати ліквідності за наявності значних обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості [40, с. 8].

Процес управління грошовими потоками суб'єкта господарювання є індивідуальною для кожного підприємства, оскільки бере до уваги специфіку його фінансово-господарської діяльності та конкретні умови зовнішнього і внутрішнього середовищ її реалізації [34]. Політика ефективного управління грошовими потоками суб'єкта господарювання реалізується за допомогою таких заходів:

- 1) управління оборотним капіталом;
- 2) планування термінів здійснення капітальних витрат;
- 3) управління витратами та їх оптимізація з погляду ефективного розмежування ресурсів суб'єкта господарювання у процесі його операційної діяльності;
- 4) управління економічним зростанням.

Управління грошовими потоками є одним з ключових моментів у процесі щоденного управління підприємством зі сторони найкращого співвідношення між ліквідністю і прибутковістю. Необхідність управління грошовими потоками зумовлена зазначеними вище параметрами і пов'язана з наявністю чи відсутністю грошових коштів та якістю їх управління:

- 1) якщо виплати є більшими за надходження суб'єкта господарювання протягом досліджуваного періоду, то спостерігається дефіцит грошових коштів, що потребує залучення додаткових фінансових джерел;

- 2) якщо надходження є більшими за виплати, то це призводить до надлишкової ліквідності;
- 3) збалансованість грошових потоків є гарантом фінансової стабільності та рівноваги [35].

ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 1

Отже, зміст управління грошовими потоками залежить від оптимізації фінансових потоків і структури капіталу. Грошові потоки повинні бути узгоджені між собою таким чином, щоб зберегти фінансову рівновагу й уникнути надлишкової ліквідності.

На думку І.О. Бланка, який більш послідовно розглянув управління рухом коштів, метою управління грошовими потоками є забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства [9, с. 50]. Слід цілком погодитися з науковцем і відмітити, що саме на збалансування ресурсів, які генеруються і споживаються у сучасних умовах господарювання, необхідно спрямувати усі задачі управління грошовими потоками промислового підприємства.

Серед задач управління грошовими потоками вчений виділяє такі: формування достатнього обсягу грошових ресурсів підприємства відповідно до потреб його майбутньої діяльності, оптимізація розподілу грошових ресурсів за видами господарської діяльності та напрямками використання, забезпечення високого рівня фінансової стабільності, підтримка постійної платоспроможності, максимізація чистого грошового потоку, забезпечення мінімізації втрати вартості грошових коштів у процесі їх господарського використання [28].

Таким чином, система управління грошовими потоками підприємства - це сукупність цілей, задач, функцій, методів та інструментів управління, які дозволяють вирішувати проблемні питання у процесі формування позитивних і негативних грошових потоків на різних рівнях управління фінансово-господарською діяльністю підприємства під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Ефективність управління досягається за умов отримання на виході системи управління оптимальних значень керованих елементів грошових потоків.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

2.1. Загальна економічна характеристика підприємства

Історія групи компаній бере свій початок з 2001 року - дати заснування. Штат підприємства налічує понад 5 000 кваліфікованих працівників, грамотно виконують свою справу. Основним видом діяльності компанії «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» є виробництво дорожньо-будівельної, комунальної, снігоприбиральної, лісової, сільськогосподарської та іншої спеціальної техніки в СНД і Європі. На підприємствах ВАТ «Амкодор» йде безперервний процес реконструкції і технічного переозброєння, освоюються нові технологічні процеси, впроваджується прогресивне обладнання, що дозволяє істотно наблизити номенклатуру до потреб конкретного споживача. Розвиває компанія і свою елементну базу. На спеціалізованих заводах випускаються рами, кабіни, ведучі та керовані мости, гідромеханічні передачі, гідроциліндри та ін.

До складу «АМКОДОР» входять [44]:

ЗАТ «Амкодор-Унікаб»

ЗАТ «Амкодор-Пінськ»

ТОВ «Амкодор-Можа»

ЗАТ «Амкодор-Спецсервіс»

ЗАТ «Амкодор-Унімод»

ЗАТ «Амкодор-Літ»

ЗАТ «Амкодор-Шклов»

УП «Амкодор-Торг»

Модельний ряд ВАТ «Амкодор» налічує понад 80 моделей і модифікацій машин - навантажувачі одноковшові фронтальні і шасі навантажувальні багатофункціональні, навантажувачі з бортовим поворотом і автонавантажувачі вилочні, шасі з телескопічною стрілою і машини аеродромні прибиральні,

снігоочисники і траншеєкопачі, бульдозери- навантажувачі та екскаватори- навантажувачі, фрезерні та бурильно-кранові машини, харвестери і форвардери, зерноочисно-сушильні комплекси та інші. Випускаються машини експлуатуються більш ніж в 30 країнах світу. Щорічно підприємствами суспільства випускається більше 5000 одиниць спеціальної техніки.

На підприємствах ВАТ «Амкодор» йде безперервний процес реконструкції і технічного переозброєння, освоюються нові технологічні процеси, впроваджується прогресивне обладнання, що дозволяє істотно наблизити номенклатуру до потреб конкретного споживача. Розвиває компанія і свою елементну базу. На спеціалізованих заводах випускаються рами, кабіни, ведучі та керовані мости, гідромеханічні передачі, гідроциліндри та ін. Машини суспільства унікальні тим, що понад 60 відсотків складових їх деталей, вузлів і агрегатів випускається на підприємствах ВАТ.

За багато років машини з маркою «Амкодор» завоювали репутацію високої якості і надійності, вони невибагливі, витривалі і продуктивні в жорстких умовах експлуатації на самих різних роботах. Якість продукції підтверджена сертифікатами СТБ ІСО 9001-2001 і DIN EN ІСО 9001-2000. Техніка ВАТ «Амкодор» вигідно відрізняється від продукції конкурентів своїм дизайном і додатковим обладнанням, комфортністю - м'які сидіння, опалення та кондиціонери в кабінах.

Популярність техніки підприємств ВАТ «Амкодор» висока. Компанія має торгові зв'язки з багатьма державами світу. Створена і функціонує дилерська мережа з продажу та сервісного обслуговування техніки, що випускається.

ВАТ «Амкодор» використовує комбінацію всіх видів просування своєї продукції на ринках. Прим цьому робиться акцент на рекламу і участь спільно з дилерами в виставках спеціальної техніки.

В даний час з суспільством працюють більше 50 дилерів в країнах СНД і Прибалтики, далекого зарубіжжя. Створюючи дилерську мережу, суспільство

організовує передпродажне обслуговування техніки, що продається, гарантійний та післягарантійний сервіс, капітальний ремонт, постачання запасних частин, як на самому ВАТ «Амкодор», так і на станціях технічного обслуговування дилерів.

Організація має матричну структуру, яка довела свою ефективність в рамках реалізації багатьох проектів (Додаток Б). При матричній структурі для кожного проекту створюється проектна група під керівництвом Керівника проекту. В групу входять спеціалісти підрозділів компанії. Завдання перед спеціалістами ставить керівник проекту, але забезпечення виконання цих завдань є сферою відповідальності функціональних керівників підрозділів. У свою чергу керівники проектів звітують перед директорами департаментів. Стратегічне керівництво підприємством виконує Генеральний директор.

Майно підприємства складають основні запаси, оборотні кошти і інші цінності, вартість яких відбивається в самотійному балансі підприємства.

Найважливішими проблемами, які впливають на діяльність підприємства є недостатність обігових коштів, зростання матеріальних витрат та зниження платоспроможності покупців в умовах кризової ситуації в Україні низька платоспроможність покупців.

Фінансова звітність підприємства за 2015 – 2017 рр. наведена в додатках В – Д відповідно.

Ефективне управління капіталом, як основна складова системи управління фінансовою стійкістю, здатне забезпечити одержання і закріплення позитивних результатів господарської діяльності вітчизняних підприємств. Проте результативність їх роботи значною мірою залежить від глибини застосування аналізу для пошуку оптимальних управлінських рішень.

Інформаційними джерелами для аналізу капіталу підприємства є баланс підприємства, а також примітки до фінансової звітності.

Визначимо джерела формування капіталу на ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» у 2015-2017 роках (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка джерел формування капіталу на ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» у 2015-2017 рр.

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Відхилення 2017року від			
				2015р.		2016р.	
				Абсолютне, тис. грн.	Темп росту, %	Абсолютне, тис. грн.	Темп росту, %
Власний капітал	32483	36164	37087	4604	114,17	923	102,55
Довгострокові зобов'язання, в т.ч.	14878	18325	16718	1840	112,37	-1607	91,23
Довгострокові кредити	4878	8325	6718	1840	137,72	-1607	80,70
Поточні зобов'язання, в т.ч.	39496	30174	38447	-1049	97,34	8273	127,42
Кредиторська заборгованість	23615	17935	20002	-3613	84,70	2067	111,52
Всього	86857	84663	92252	5395	106,21	7589	108,96

За даними таблиці слідує, що у 2017 році порівняно з 2016 роком відбулося зростання величини джерел формування фінансових ресурсів підприємства на 7589 тис. грн., або 8,96%. Така зміна величини джерел формування фінансових ресурсів спричинена зростанням величини власного капіталу на 923 тис. грн., або 2,55%; зростанням поточних зобов'язань підприємства на 8273 тис. грн., або 27,42%. При цьому зростання розміру кредиторської заборгованості становить 2067 тис. грн., або 11,52%.

Значне зростання розміру кредиторської заборгованості свідчить про незадовільну платіжну дисципліну підприємства та може бути наслідком неплатоспроможності підприємства. Разом з тим відбулося зменшення суми довгострокових кредитів на 1607 тис. грн., або на 20,30%.

Аналіз структури активів підприємства проведений в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка активів ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» за 2015-2017 роки

Показники	2015 рік		2016 рік		2017 рік		Відхилення, +/-	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2016/2015	2017/2016
Необоротні активи	16845	70,63	19181	22,71	23193	25,36	2336	4012
Оборотні активи, в т.ч.:	70032	29,37	65297	77,29	68273	74,64	-4735	2976

Продовження табл. 2.2

Запаси	3304	4,72	3378	5,17	3097	4,54	74	-281
Товари	5216	7,45	4244	6,50	2812	4,12	-972	-1432
Дебіторська заборгованість	54329	77,58	49036	75,10	52954	77,56	-5293	3918
Незавершене виробництво	5939	8,48	7414	11,35	7559	11,07	1475	145
Грошові кошти	596	0,85	609	0,9	922	1,35	13	313
Інші оборотні активи	648	0,93	616	0,94	929	1,36	-32	313
Всього	86877	100,00	84478	100,00	91466	100,00	-2399	6988

Як ми бачимо, загальна кількість активів зросла в 2017 році, порівняно з попереднім роком на 6988 тис.грн.. Значною мірою ця зміна залежить від збільшення оборотних та необоротних активів. Так порівняно з 2016 роком зросла сума дебіторської заборгованості на 3918 тис. грн., сума грошових коштів та інших оборотних активів зросли на 313 тис. грн.. Слід також відмітити незначну частку найбільш ліквідних оборотних активів підприємства. Так, грошові кошти займають найменшу частку в оборотних активах підприємства, що свідчить про можливі проблеми із платоспроможністю та ліквідністю підприємства.

Далі, з метою більш детального аналізу діяльності підприємства варто проаналізувати його фінансовий стан за допомогою коефіцієнтів. Показники ліквідності наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники ліквідності ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» за 2015– 2017

рр.

№	Показники	2015	2016	2017	Відхилення	
					2016-15	2017-16
1	Коефіцієнт покриття	1,7	2,2	1,8	0,5	-0,4
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,5	1,7	1,4	0,2	-0,3
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,015	0,025	0,026	0,01	0,001
4	Чистий оборотний капітал (тис. грн.)	30536	35308	29892	4772	-5416
5	Частка оборотних засобів в активах	0,81	0,77	0,74	-0,04	-0,03

Ліквідність підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» в задовільному стані. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує здатність покриття своїх поточних зобов'язань грошовими коштами, його значення може забезпечити стабільний розвиток підприємства. Так, на 31.12.2017 р. всі короткострокові платіжні зобов'язання могли бути негайно погашені, адже його значення мають значення в межах критичних.

Отже, спостерігається тенденція до зростання показників ліквідності підприємства. Покриття поточних зобов'язань активами, які розуміють під собою або грошові кошти, або заборгованість у грошових коштах (дебіторська заборгованість) - показує коефіцієнт швидкої ліквідності. Теоретично виправдане значення коефіцієнта швидкої ліквідності коливається у межах 0,6-0,8. Дані таблиці показують, що у аналізованому періоді цей коефіцієнт дещо зріс у 2016 р.. Коефіцієнт покриття у 2015 р.- 2016 р. зріс на 0,5 пункти, проте у 2017 р. знову дещо знизився. Зниження цього показника – негативна тенденція для підприємства, тому що знижується його фінансова стійкість.

2.2. Аналіз руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Розрахуємо притоки та відтоки грошових коштів за кожним видом діяльності.

В діяльності підприємства умовно виділяють 3 елементи:

1) Основна діяльність – включає надходження і використання коштів, що забезпечують виконання основних виробничих і комерційних функцій.

2) Інвестиційна діяльність – включає надходження і використання коштів, пов'язаних із придбанням, продажем довгострокових активів і доходів від інвестицій.

3) Фінансова діяльність – включає надходження коштів у результаті одержання кредитів або емісії акцій, а також відтоки, пов'язані з погашенням заборгованості по раніше отриманих кредитах і виплатою дивідендів[26].

Розглянемо грошові потоки по кожному з видів діяльності.

В першу чергу, розглянемо основну, тобто операційну діяльність (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Рух грошових коштів ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» за основною діяльністю в 2015-2017рр.

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення, +/-	
				2016/2015	2017/2016
Надходження від:					
Реалізації продукції	69992	73244	78531	3252	5287
Покупців і замовників авансів	374	826	0	452	-826
Повернення авансів	221	110	22	-111	-88
Цільове фінансування	4	28	30	24	2
Боржників неустойки	10	2	1	-8	-1
Інші надходження	2172	1923	2	-249	-1921
Витрачання на оплату:					
Товарів (робіт, послуг)	54986	67374	79383	12388	12009
Авансів	640	1063	0	423	-1063
Повернення авансів	848	593	393	-255	-200
Працівникам	2036	2056	1994	20	-62
Зобов'язань з податку на додану вартість	14	252	520	238	268
Зобов'язань з податку на прибуток	0	31	207	31	176
Відрахувань на соц. заходи	552	1012	1056	460	44
Зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	544	424	443	-120	19
Інші витрачання	4356	4240	95	-116	-4145
Чистий рух коштів від операційної діяльності	8797	-912	-5505	-9709	-4593

За 2017 р. підприємство мало надходжень грошових коштів на суму 78531 тис. грн., а витрат грошових коштів на суму 79383 тис. грн.

Аналізуючи дані таблиці можна помітити, що у 2017 році підприємство зменшило рух коштів від операційної діяльності на 4593 тис.грн. по відношенню до 2016 року.

Найбільший рух коштів спостерігався саме від реалізації товарів, робіт, послуг. Зменшення відбулося за рахунок стрімкого зростання витрат на оплату товарів, які у 2017 році зросли на 12009 тис.грн. по відношенню до 2016 року. Також значно зменшились інші надходження. Також позитивний вплив на рух

грошових коштів мали інші витрачання, котрі зменшились у звітному році на 4145 тис.грн.

У таблиці 2.5 зобразимо рух коштів за інвестиційною діяльністю.

Таблиця 2.5

Потоки грошових коштів за інвестиційною діяльністю ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення +/-	
				2016/2015	2017/2016
Реалізація:					
Фінансових інвестицій	0	0	274	0	274
Необоротних активів	191	1706	775	1515	-931
Придбання:					
Фінансових інвестицій	788	0	15	-788	15
Необоротних активів	2090	376	1192	-1714	816
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-2687	1330	-158	4017	-1488

В 2017 році підприємство здійснювало реалізацію фінансових інвестицій на суму 274 тис. грн. та реалізацію необоротних активів на суму 775 тис. грн., а також придбання фінансових інвестицій на суму 15 тис.грн. та придбання необоротних активів на суму 1192 тис. грн.

На протязі аналізованого періоду чистий рух коштів від інвестиційної діяльності у 2015 та 2017 роках мав від'ємне значення. На протязі всього періоду вкладалися кошти лише в придбання необоротних активів та фінансових інвестицій.

В таблиці 2.6 зображені грошові потоки за фінансовою діяльністю.

Таблиця 2.6

Рух грошових коштів за фінансовою діяльністю

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення +/-	
				2016/2015	2017/2016
Надходження власного капіталу	0	0	250	0	250
Отримані позики	11760	395	4335	-11365	3940
Інші надходження	6	0	2581	-6	2581
Погашення позик	15968	208	889	-15760	681
Інші платежі	1768	582	463	-1186	-119
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	-5970	-395	5814	5575	6209
Чистий рух коштів від	-5970	-395	5814	5575	6209

фінансової діяльності					
Чистий рух коштів за звітний період	140	23	151	-117	128
Залишок коштів на кінець року	571	595	746	24	151

У 2016 році грошові кошти за фінансовою діяльністю мали тенденцію до зростання на 24 тис.грн. по відношенню до аналогічного періоду 2015 року.

У 2017 р. підприємство отримало кредитів банку на суму 4335 тис. грн. Погашення позик відбулося у звітному періоді на суму 889 тис. грн. Залишок коштів на кінець звітного періода складає 746 тис. грн.

Розрахуємо чистий грошовий потік або Cash-flow для проведення дослідження руху грошових коштів.

Cash-flow являє собою рух грошових коштів в результаті діяльності суб'єкта господарювання. Величиною чистого грошового потоку буде сума чистих потоків по операційній, інвестиційній і фінансовій діяльності, котрі були розраховані вище.

$$CF_{2015} = 8797 - 2687 + 571 = 6681 \text{ тис.грн.}$$

$$CF_{2016} = -912 + 1330 + 595 = 1013 \text{ тис.грн.}$$

$$CF_{2017} = -5505 - 158 + 746 = -4917 \text{ тис.грн.}$$

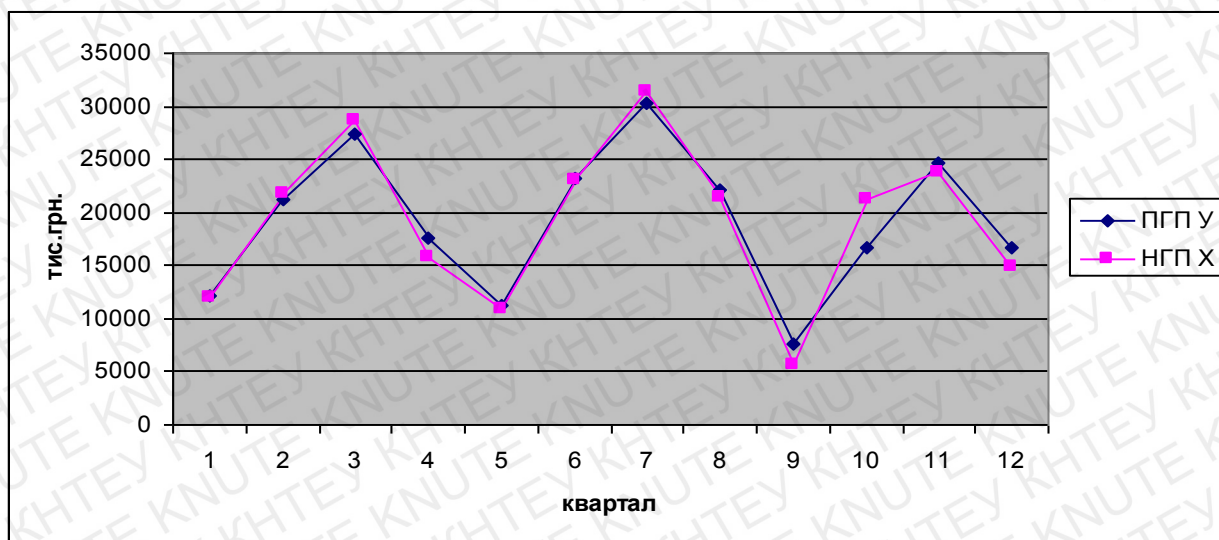
Таким чином аналіз грошових потоків показав, що ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» веде всі види діяльності, проте ефективно управляло у 2017 р. лише фінансовою діяльністю, по іншим видам спостерігається значні збитки, інвестиційна діяльність зведена до розширення основних засобів у невеликих обсягах, що зумовлене здебільшого фінансуванням тільки за рахунок операційних доходів.

2.3. Кореляційно-регресійний аналіз ефективності управління грошовими потоками підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Значимість управління грошовими потоками для українських підприємств визначається тим, що в сучасних умовах життєво важливо мати перевищення надходження коштів над їхнім вибуттям, чого неможливо досягти без застосування економічних механізмів управління грошовими потоками.

Через те що величина чистого грошового потоку залежить від багатьох факторів всі їх урахувати неможливо. Тому перед етапом оптимізації необхідний економіко-статистичний аналіз реального грошового потоку в певних інтервалах заданого періоду. Для аналізу на основі звітних даних виконується угруповання по роках, кварталам і місяцям.

Обчислимо середні по кварталах і відхилення від середнього. Потім складемо таблицю (додаток Г) позитивних і негативного грошового потоків у розрізі кварталів (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Графік синхронізації грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Середнє значення позитивного грошового потоку позначимо – $X_{\text{ср}}$.

Середнє значення негативного грошового потоку позначимо – $У_{\text{ср}}$.

$$X_{\text{ср}2015} = 19558 \text{ тис.грн.}$$

$$X_{\text{ср}2016} = 21700,25 \text{ тис.грн.}$$

$$X_{\text{ср}2017} = 16427,25 \text{ тис.грн.}$$

$$У_{\text{ср}2015} = 19551,75 \text{ тис.грн.}$$

$$У_{\text{ср}2016} = 21662,5 \text{ тис.грн.}$$

$$У_{\text{ср}2017} = 16367,26 \text{ тис.грн.}$$

Середньоквадратичне відхилення показує абсолютне відхилення індивідуальних значень від середньоарифметичного рівня показника. Воно розраховується в такий спосіб [17]:

$$\delta = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n}}. \quad (2.1)$$

Розрахуємо середньоквадратичне відхилення позитивного та негативного грошових потоків.

$$\delta_x = \sqrt{456334121,5/12} = 6166,67$$

$$\delta_y = \sqrt{572368788,5/12} = 6906,33$$

$$\delta^2_{xy} = 496126618,8/12 = 41343884,9$$

Коефіцієнт варіації характеризує відносну міру відхилення окремих значень від середнього рівня показника. Для його розрахунку використовується наступна формула [17]:

$$V = \frac{\delta}{x} \times 100. \quad (2.2)$$

Рівень варіації позитивного грошового потоку складає:

$$V_x = \frac{6166,67}{19228,66} \times 100 = 32,07\%$$

Рівень варіації негативного грошового потоку складає:

$$V_y = \frac{6906,33}{19193,83} \times 100 = 35,98\%$$

Це великий розмах відхилень значень динамічного від середнього рівня досліджуваних показників.

Коефіцієнт кореляції показує ступінь синхронізації грошових потоків за аналізований період.

Значення коефіцієнта кореляції позитивних і негативних грошових потоків підприємства складо:

$$r = 41343884,9 / (6166,67 * 6906,33) = 0,9707$$

Отримане значення коефіцієнта кореляції досить близько до одиниці, що говорить про невеликий розкид коливань між значеннями позитивних і негативних грошових потоків.

Отже, менше ризик виникнення ситуації неплатоспроможності (в періоди перевищення відтоку грошових коштів над їх припливом) і надмірності грошової

маси, що свідчить про упущену вигоду розміщення зайвих грошових коштів (в періоди перевищення припливу грошових коштів над їх відтоком).

Розрахуємо коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів (KpN), який характеризує ступінь рівномірності надходження грошових коштів і визначається за формулою:

$$KpN = (100 - V_x) / 100. \quad (2.3)$$

$$KpN = (100 - 32,07) / 100 = 0,67.$$

Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів менше одиниці, що говорить про нерівномірність надходження грошових коштів [68]. Так, аналізуючи надходження грошових коштів поквартально, можна помітити, що в першому і четвертому кварталах надходження грошових коштів нижче, ніж у другому і третьому кварталах.

Обчислимо чистий грошовий потік і динаміку коефіцієнта ліквідності грошового потоку, а також ефективність грошових потоків. Підготовку вихідних даних і проміжних розрахунків заносять в таблицю 2.7.

Таблиця 2.7

Розрахунок показників чистого грошового потоку, коефіцієнта ліквідності та ефективності грошових потоків

Роки, квартали	x_i ПГП	y_i НГП	ЧГП	ДКЛ	КЕ _{гп}
2015					
I	12110	11918	192	1,01	0,016
II	21169	21796	-627	0,97	-0,028
III	27389	28740	-1351	0,95	-0,047
IV	17564	15753	1811	1,11	0,115
2016					
I	11223	10839	384	1,03	0,035
II	23227	23028	199	1,008	0,008
III	30267	31445	-1178	0,96	-0,037
IV	22084	21338	746	1,034	0,034
2017					
I	7596	5643	1953	1,34	0,34
II	16671	21212	-4541	0,78	-0,21
III	24746	23758	988	1,041	0,041
IV	16698	14856	1842	1,12	0,12

Розрахунки виконаємо по наступних формулах з урахуванням позначень:

1. Чистий грошовий потік (ЧГП) [19]:

$$\text{ЧГП} = \text{ПГП} - \text{НГП}, \quad (2.4)$$

де ПГП - позитивний грошовий потік; НГП - негативний грошовий потік.

2. Динаміка коефіцієнта ліквідності (ДКЛ) [19]:

$$\text{ДКЛ} = \text{ПГП} / \text{НГП} \quad (2.5)$$

3. Коефіцієнт ефективності грошових потоків (КЕГП) [19]:

$$\text{КЕГП} = \text{ЧГП} / \text{НГП} \quad (2.6)$$

Всі розрахунки виконуються в MS EXCEL.

Далі виконаємо регресійний аналіз позитивних і негативного грошових потоків за кварталним даними. Результатом регресійного аналізу є рівняння регресії у двох варіантах: регресія позитивного і негативного грошових потоків.

Для одержання рівнянь регресії використовуємо надбудову MS EXCEL «Аналіз даних». Порядок розрахунків повинен проходити в наступній послідовності:

- Активізуємо з меню «Аналіз даних» інструмент «Регресія»;
- У відповідні поля діалогового вікна вносимо діапазони даних;
- Вхідний інтервал Y - це позитивний грошовий потік;
- Вхідний інтервал X - негативний грошовий потік;
- Після рішення одержимо необхідні коефіцієнти (Y-Перетинання - це вільний член рівняння, другий коефіцієнт - це множник при аргументі).

У результаті рішення одержимо два рівняння зв'язку грошових потоків: позитивного й негативного. Слід зазначити той факт, що одержавши рівняння регресії, наприклад, для негативного грошового потоку не можна одержати зворотне рівняння позитивного грошового потоку, розділивши 1 на відповідні коефіцієнти. Необхідно знову виконати необхідні операції знаходження регресійного рівняння.

У результаті регресійного аналізу одержимо наступні дані, які представлені в табл. 2.8.

Рівняння моделі, отримані в результаті регресійного аналізу

Рік	Коефіцієнти
2015	
Y- перетинання	A0 – вільний член A0 = -2642,8
Коефіцієнт	K1 – коефіцієнт при аргументі X1 K1 = 1,134807
	$Y_2 = k_1 * X_1 + a_0$
	$Y_2 = 1,134807 * X_1 - 2642,8$ R = 0,989
	Y ₂ — негативний грошовий потік
	X ₁ — позитивний грошовий потік
2016	
Y- перетинання	A0 – вільний член A0 = -1618,72
Коефіцієнт	K1 – коефіцієнт при аргументі X1 K1 = 1,072855
	$Y_2 = k_1 * X_1 + a_0$
	$Y_2 = 1,072855 * X_1 - 1618,72$ R = 0,997
2017	
Y- перетинання	A0 – вільний член A0 = 6225,79
Коефіцієнт	K1 – коефіцієнт при аргументі X1 K1 = 0,708055
	$Y_2 = k_1 * X_1 + a_0$
	$Y_2 = 0,708055 * X_1 + 6225,79$ R = 0,72
2015	
Y- перетинання	A1 – вільний член A1 = 2678,69
Коефіцієнт	K2 – коефіцієнт при аргументі X2 K2 = 0,863314
	$Y_1 = k_2 * X_2 + a_1$
	$Y_1 = 0,863314 * X_2 + 2678,69$ R = 0,989
	Y ₁ - позитивний грошовий потік
	X ₂ - негативний грошовий потік
2016	
Y- перетинання	A1 – вільний член A1 = 1615,96
Коефіцієнт	K2 – коефіцієнт при аргументі X2 K2 = 0,927145
	$Y_1 = k_2 * X_2 + a_1$
	$Y_1 = 0,927145 * X_2 + 1615,96$ R = 0,997
2017	
Y- перетинання	A1 – вільний член A1 = 4820,59
Коефіцієнт	K2 – коефіцієнт при аргументі X2 K2 = 0,72967
	$Y_1 = k_2 * X_2 + a_1$
	$Y_1 = 0,72967 * X_2 + 4820,59$ R = 0,72

Як видно з табл. 2.8 всі регресійні моделі мають високий рівень коефіцієнта кореляції R.

Чим ближче значення коефіцієнта кореляції до одиниці, тим менше розрив між значеннями позитивних і негативних грошових потоків, із чого витикає, що потоки синхронізовані по тимчасових інтервалах.

У такій ситуації менше ризик виникнення дефіциту коштів (у періоди перевищення негативного грошового потоку над позитивним) або надмірності

грошової маси (у періоди перевищення позитивного грошового потоку над негативним).

ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 2

Основна діяльність підприємства включає надходження і використання коштів, що забезпечують виконання основних виробничих і комерційних функцій.

Інвестиційна діяльність підприємства включає в себе надходження і використання коштів, пов'язаних із придбанням, продажем довгострокових активів і доходів від інвестицій.

Фінансова діяльність підприємства включає надходження коштів у результаті одержання кредитів або емісії акцій, а також відтоки, пов'язані з погашенням заборгованості по раніше отриманих кредитах і виплатою дивідендів.

Підсумовуючи, можливо зробити висновок, що значимість управління грошовими потоками для українських підприємств визначається тим, що в сучасних умовах життєво важливо мати перевищення надходження коштів над їхнім вибуттям, чого неможливо досягти без застосування економічних механізмів управління грошовими потоками.

Через те що величина чистого грошового потоку залежить від багатьох факторів всі їх урахувати неможливо. Тому перед етапом оптимізації необхідний економіко-статистичний аналіз реального грошового потоку в певних інтервалах заданого періоду.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

3.1. Управління дебіторською заборгованістю у розрізі оптимізації руху грошових потоків ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Як показали результати економіко-математичного моделювання оптимізації грошових потоків, щоб отримати максимальний чистий грошовий потік необхідно збільшити прискорення припливу коштів позитивного грошового потоку.

Прискорення припливу коштів у короткостроковому періоді досягається такими заходами [17, 22, 23]:

- стимулювання ціновими знижками покупок за готівку без надання товарного кредиту (звичайно і оплатою в термін до 10 днів);
- використання в розрахунках часткової або повної передоплати за продукцію, що користується високим попитом на ринку;
- внесення змін у планування дебіторської заборгованості у бік створення термінів надання товарного кредиту покупцям;
- удосконалення процедури повернення боргів для прискорення інкасації простроченої дебіторської заборгованості;
- використання обліку векселів, факторингу, форфейтингу як ефективних форм рефінансування дебіторської заборгованості .

Перелічені вище заходи є інструментами політики управління дебіторською заборгованістю.

Політика управління дебіторською заборгованістю підприємства є за своїм економічним змістом його кредитною політикою стосовно покупців товарів, яка спрямована на розширення обсягу обороту та яка полягає в оптимізації загального розміру цієї заборгованості і забезпечення своєчасної її інкасації [34]. Політика управління дебіторською заборгованістю підприємства повинна бути спрямована

на вирішення таких основних завдань (рис. 3.2). Проте, як свідчить практика, увагу приділяють лише трьом-чотирьом із зазначених завдань.

Вибір політики управління дебіторською заборгованістю, на наш погляд, повинен охоплювати такі етапи.

Рис. 3.1. Завдання управління дебіторською заборгованістю

По-перше, визначаються умови продажу товарів: у кредит чи за попередньою оплатою. Адже, передусім, управління дебіторською

заборгованістю пов'язане з вибором між прибутком від збільшення обороту, прискоренням оборотності, спричинених кредитною політикою, і витратами, пов'язаними з проведенням цієї політики.

Працівники, які пов'язані з реалізацією товарів, можуть здійснювати вплив на прибутковість і обсяг дебіторської заборгованості, користуючись доступними інструментами (табл. 3.1), які використовуються для стимулювання додаткових обсягів продажу [28, с.120].

Таблиця 3.1

Інструменти, які використовуються для стимулювання додаткових обсягів продажу

Склад інструментів	Основні особливості	
	позитивні	негативні
Надання товарного кредиту	Збільшення привабливості умов продаж, що отримує додатковий дохід від процентів	Збільшуються витрати по обслуговуванню боргу та інкасації, втрати в різниці від отриманого проценту і вартістю залучених нових результатів, а також ймовірність виникнення безнадійних боргів
Відстрочка платежу	Підвищення обсягів товарообороту і збільшення маси Прибутку	Підприємство починає нести певні витрати, а саме, витрати від невикористання ресурсів, які іммобілізовані в дебіторську заборгованість (витрати, пов'язані з проведенням інкасаційної політики, збільшення ймовірності виникнення безнадійних боргів із-за збільшення відстрочки платежу)
Знижка на Товари	Підвищення обсягів товарообороту	Негативний ефект пов'язаний з витратами від надання знижки, а також витратами, пов'язаними з проведенням інкасаційної політики
Знижка за оплату в строк, або часова знижка	Покупець має пряму вигоду від зменшення витрат на придбання товарів, а продавець – отримує непряму вигоду у зв'язку з прискоренням коштів, які вкладені в ДЗ. Крім цього, позитивні ефекти надання такої знижки наступні: збільшення обсягів товарообороту, зменшення втрат внаслідок безнадійних боргів, оскільки стимулюється швидка оплата.	Негативний ефект полягає у витратах від надання знижки.

Одним із найпрогресивніших інструментів стимулювання збуту є використання знижки за оплату в строк, яка надається у разі здійснення оплати в рамках строку дії знижки або раніше настання стандартного строку оплати.

По-друге, надаючи відстрочку покупцям, необхідно сформувати систему кредитних умов (рис. 3.2) та пересвідчитись у платоспроможності клієнтів.

Рис. 3.2. Система кредитних умов

По-третє, на основі результатів оцінки кредитоспроможності покупців визначаються клієнти, які через низку об'єктивних обставин не оплатять рахунки – їм доцільно надавати надбавку за порушення розрахунково-платіжної дисципліни.

По-четверте, визначаються процедури інкасації дебіторської заборгованості і форми її рефінансування. В наявних на цей час умовах, зумовлених трансформацією економіки України, необхідно розробити і реалізувати спеціальну програму погашення дебіторської заборгованості, в якій відома кінцева ціль, а технологія нова [15].

Розроблення політики інкасації дебіторської заборгованості передбачає встановлення на підприємстві певної системи процедур, пов'язаних із сплатою

боргів. Ці процедури повинні передбачати строки і форми попереднього і наступного нагадування покупцям про дати платежів (в іноземній практиці для цих цілей використовується відправлення стейтметів, при цьому використовуються кольорові ефекти в нагадуваннях; письмові попередження, телефонні розмови з головними менеджерами підприємства покупця); можливості і умови пролонгації боргу за наданим кредитом; подання до суду позову про банкрутство тощо. У системі цих процедур із розвитком ринку та інфраструктури фінансового ринку в нашій країні можуть бути застосовані й спеціальні методи і форми оплати дебіторської заборгованості – її рефінансування, тобто переведення в інші форми оборотних активів підприємства (грошові кошти і високоліквідні короткотермінові цінні папери). Основними формами рефінансування є: факторинг, облік векселів, форфейтинг, залучення позикового капіталу. Досвід доводить, що в деяких випадках процедура інкасації дебіторської заборгованості викликає найбільшу частку поточних витрат, пов'язаних із загальним процесом її обслуговування.

Пропонуємо внести корективи щодо диференціації умов оплати продукції на ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ».

Виходячи з ситуації, що склалася на ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» пропонується реалізації продукції за схемою «2/10, net 30», де скорочення тривалості погашення дебіторської заборгованості до 30 днів забезпечується завдяки надання знижки у 2% за умови сплати протягом перших 10 днів.

Принцип «2/10, net 30» означає:

- покупець отримує знижку в розмірі 2% у випадку оплати отриманого товару протягом 10 днів з початку періоду кредитування;
- покупець сплачує повну вартість товару, якщо оплата здійснюється в період (11+1)-го по 30 день кредитного періоду;
- у разі несплати протягом 30 днів необхідної суми покупець буде вимушений додатково сплатити неустойку, розмір якої становитиме 0,5% за кожний день прострочення.

Виникає необхідність оцінки можливості надання зміни при достроковій оплаті.

Розмір та умови надання знижки встановлюються з урахуванням [17]:

- а) темпів інфляції;
- б) середньорічної ставки відсотку за кредит;
- в) норми прибутку.

На підставі даних річної фінансової звітності ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» за 2017 рік [дод. Б] визначено максимально можливий для нього обсяг реалізації продукції у кредит, який складає 1839 тис. грн. та період погашення його дебіторської заборгованості за наступним алгоритмом:

Оборотність дебіторської заборгованості розраховується за формулою 3.1:

$$K_{ДЗ} = \frac{РП}{\overline{ДЗ}}, \quad (3.1)$$

де $РП$ – виручка від реалізації продукції, грн.,

$\overline{ДЗ}$ – середня сума дебіторської заборгованості за період, грн..

$$K_{ДЗ} = 10528 / (31403 + 34404) \cdot 0,5 = 0,32 \text{ обороти}$$

Відповідно такому рівню оборотності дебіторської заборгованості, період погашення дебіторської заборгованості складає (формула 3.2):

$$t_{ДЗ} = \frac{360}{K_{ДЗ}}, \quad (3.2)$$

$$t_{ДЗ} = 360 / 0,32 = 1125 \text{ днів}$$

В умовах інфляції потрібно врахувати падіння купівельної спроможності грошей за допомогою коефіцієнту $K_{ц}$, який є оберненим до індексу цін $I_{ц}$:

$$K_{ц} = 1 / I_{ц}. \quad (3.3)$$

де $K_{ц}$ – коефіцієнт падіння купівельної спроможності грошей.

Якщо зазначена договором сума до отримання становить S , а динаміка цін характеризується індексом $I_{ц}$, то реальна сума грошей R з урахуванням їх купівельної спроможності на момент сплати буде:

$$R = S / I_{ц}. \quad (3.4)$$

Виходячи з того, що у 2017 році середньомісячний темп інфляції дорівнював 124,9% [78], середньомісячний індекс цін становить 1,249.

Оскільки на ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» період погашення дебіторської заборгованості 1125 днів (тобто 37 міс.), індекс цін у середньому дорівнюватиме 3739,47 (1,249)³⁷. Тоді коефіцієнт падіння купівельної спроможності грошей становитиме: $1/3739,47 = 0,00026$. Іншими словами, товариство реально отримає тільки 0,026% вартості продукції, втрачаючи з кожної тисячі 999,7 грн. (або 99,97%).

Відповідно, від виручки на умовах подальшої сплати підприємство реально отримає тільки 0,478 тис.грн. ($1839 \cdot 0,00026$). Сума в розмірі 1838,52 тис.грн. ($1839 - 0,478$) буде складати приховані збитки від інфляції.

Якщо підприємство обере нові умови реалізації продукції за схемою «2/10, net 30», то індекс цін за 30 днів (період інкасації дебіторської заборгованості в умовах нової кредитної політики) буде становити 1,249 (1,249)¹, а коефіцієнт падіння купівельної спроможності грошей – 0,8006 ($1/1,249$). Це вказує на те, що втрати підприємства зменшаться порівняно з розрахованою вище сумою (1838,52 тис.грн.) і складуть 366,69 тис.грн. [$(1-0,8006) \cdot 1839$].

Проте вказана сума є лише розміром втрат товариства, пов'язаних з інфляцією. Для того щоб визначити їх загальну величину, потрібно урахувати втрати, що несе підприємство від надання знижок. З цією метою використовують формулу [17]:

$$B_{зп} = \frac{K_3}{M_B} \cdot V_{пк} \cdot r_3, \quad (3.5)$$

де K_3 – кількість днів, протягом яких діє знижка;

M_B – максимальна відстрочка платежу;

$V_{пк}$ – обсяг продажу продукції в кредит;

r_3 – розмір знижки.

Для ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» дані втрати складатимуть 12,25 тис.грн. ($10/30 \cdot 1839 \cdot 0,02$).

Таким чином, загальна сума втрат буде дорівнювати 378,94 тис.грн. (366,69 + 12,25), що на 1459,58 тис.грн. (378,94 -1838,52) менше, ніж величина витрат, яку підприємство має до переходу на систему знижок.

Разом з тим, підприємство, крім збитків, отримує і додатковий дохід за рахунок вивільнення коштів від зменшення залишків дебіторської заборгованості, тобто підвищення її оборотності.

Алгоритм розрахунку суми вивільнених коштів наступний:

Визначаються залишки дебіторської заборгованості на кінець звітного періоду до переходу на нові умови надання кредиту:

$$Dз = (Q/360) \cdot Pд = (1839/360) \cdot 360 = 1839 \text{ тис. грн.}$$

де $Dз$ – сума залишків дебіторської заборгованості;

Q – обсяг реалізації продукції в кредит;

$Pд$ – період погашення дебіторської заборгованості.

Аналогічно визначаються залишки дебіторської заборгованості на кінець звітного періоду при реалізації продукції в кредит зі знижкою, які складатимуть 153,24 тис. грн.

Залишки дебіторської заборгованості при реалізації товару в кредит зі знижкою:

$$Dз = (Q/360) \cdot Pд = (1839/360) \cdot 30 = 153,24 \text{ тис.грн.}$$

Це дозволяє розрахувати можливу суму вивільнених коштів та додаткового прибутку, що отримує підприємство:

$$1839 - 153,24 = 1685,76 \text{ тис. грн.} - \text{вивільнення коштів};$$

Ще одним аргументом на користь надання знижки покупцям у разі дострокової сплати є той факт, що підприємство у даному випадку скорочує обсяг необхідного для його функціонування капіталу і тому позбавляється необхідності залучення позикових коштів. Крім того, підприємство отримує економію за рахунок зменшення складських витрат на зберігання продукції.

Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості, що застосовуються нині, є факторинг, форфейтинг, облік векселів.

Крім того, за сучасних умов ні форфейтинг, ні облік векселів практично не використовуються у зв'язку зі складністю їх реалізації. Однак факторинг сьогодні пропонує низка банків та факторингових компаній, і використовується він доволі успішно.

Незалежно від виду операції рефінансування її використання ґрунтується на таких засадах: по-перше, загальні витрати на фінансування не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у господарському обороті. По-друге, витрати на фінансування не повинні перевищувати вартість короткострокових кредитів для підтримки платоспроможності підприємства до інкасації дебіторської заборгованості. По-третє, витрати на фінансування не повинні перевищувати інфляційні витрати у разі затримки платежів [19].

З метою прискорення інкасації дебіторської заборгованості пропонується використовувати одну із сучасних форм рефінансування: факторингове обслуговування в банку.

3.2. Розрахунок прогнозних фінансових показників діяльності ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»

Розрахуємо дані для прогнозного звіту про фінансові результати у прогнозованому періоді.

Рядок звіту 2000 «Чистий дохід від реалізації продукції» збільшиться на 1859,0 тис. грн. за рахунок збільшення обсягу реалізації через запровадження відстрочки платежів при поставці продукції та надання знижки в розмірі 2% у випадку оплати отриманого товару протягом 10 днів з початку періоду кредитування. На кінець періоду сума доходу становитиме 12387,0 тис.грн.

Рядок звіту 2050 «Собівартість реалізованої продукції» збільшиться на 1171,0 тис.грн. за рахунок зростання обсягу від реалізації і складе 9676,0 тис.грн.

Рядок звіту 2090 «Валовий прибуток». За прогнозний період валовий прибуток складе 2711,0 тис. грн.: $12387 - 9676 = 2711,0$ тис.грн.

Рядок звіту 2180 «Інші операційні витрати». Інші операційні витрати збільшаться на 144,0 тис. грн. (витрати за факторингове обслуговування) і складуть 851,0 тис.грн.

Рядок звіту 2190 «Фінансовий результат від операційної діяльності» (рядок 2190).

Прибуток від операційної діяльності складе 3228,0 тис. грн.:

ряд. 2090 + ряд.2110 + ряд.2120 – ряд.2130 – ряд.2150 – ряд.2180 = 3228,0 тис.грн.

Розрахуємо фінансовий результат до оподаткування (рядок 2290).

Рядок (2290) = ряд.2195 + ряд.2220+ ряд.2240 – ряд. 2250 – ряд. 2270 =
= 3228+ 8– 2515 – 10 = 711,0 тис.грн.

Рядок звіту 2300 «Витрати з податку на прибуток» збільшиться на 98,0 тис.грн. (544,0 тис.грн. x 18%) і складе на кінець періоду 462,0 тис.грн.

Рядок звіту 2350 «Чистий фінансовий результат».

Прибуток від діяльності складе 249,0 тис. грн. (711,0 – 462,0).

Розраховані дані використаємо для складання форми №2 «Звіт про фінансові результати» ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» у прогнозному періоді (табл. 3.2).

За даними таблиці 3.2 ми бачимо, що у порівнянні з отриманим у звітному періоді чистим збитком у сумі 197,0 тис.грн. прогнозний «Звіт про фінансові результати ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» передбачає отримання чистого прибутку у сумі 249,0 тис. грн.

Розрахуємо зміни, що відбудуться в балансі підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» після впровадження заходів щодо оптимізації грошових потоків підприємства.

В балансі підприємства відбудуться такі зміни:

- в II розділі активу:

рядок 1103 «Готова продукція» зменшиться на суму 1839,0 тис.грн. за рахунок введення цінової знижки;

рядок 1125 «Дебіторська заборгованість за продукцію» зменшиться на

8566,56,0 тис. грн., а саме:

Таблиця 3.2

**«Звіт про фінансові результати» ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» за
прогнозний період**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12387	10528
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9676)	(8505)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	2711	2023
збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	11005	11005
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Адміністративні витрати	2130	(5855)	(5855)
Витрати на збут	2150	(3782)	(3782)
Інші операційні витрати	2180	(851)	(707)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3228	2684
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	8	8
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(2515)	(2515)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(10)	(10)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	711	167
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(462)	(364)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	249	
Збиток	2355	(0)	(197)

- зменшення на 1685,76,0 тис.грн. за рахунок зменшення періоду обороту дебіторської заборгованості після введення цінової знижки;

- зменшення на 6880,8 тис.грн. рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою факторингового обслуговування.

Рядок 1165 «Гроші та їх еквіваленти» збільшиться за рахунок збільшення обсягу реалізації продукції і складе 210,0 тис.грн.

- в I розділі пасиву: рядок 1420 «Нерозподілений прибуток» збільшиться за рахунок отримання чистого прибутку в прогнозованому періоді і складе 564,0 тис.грн.

- в II розділі пасиву:

Рядок 1510 «Довгострокові кредити банків» частково знизиться за рахунок коштів отриманих внаслідок оптимізації дебіторської заборгованості та складе 6168,0 тис.грн.

- в III розділі пасиву:

Рядок 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари» зменшиться на 8500,0 тис.грн.

Рядок 1630 «Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці» зменшиться на 60,0 тис.грн. і складе 30,0 тис.грн.

Рядок 1690 «Інші поточні зобов'язання» зменшиться на 1334,0 тис.грн. і складе 17101,0 тис.грн.

- загальна сума активів становитиме ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» 82057,0 тис.грн.

Скорочений прогнозований баланс ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» матиме наступний вигляд (Дод. Д).

В результаті реалізації запропонованих методичних підходів щодо удосконалення управління грошовими потоками підприємства на підприємстві ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» нерозподілений прибуток підприємства збільшиться у прогнозованому періоді на 249 тис. грн. та складе 564 тис. грн.

Розрахуємо як зміняться чистий грошовий потік та основні показники, що характеризують ефективність управління грошовими потоками підприємства після врахування грошових ресурсів, отриманих в результаті запропонованих

методичних підходів щодо управління дебіторською заборгованістю у розрізі оптимізації руху грошових коштів підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Результативні показники після оптимізації грошових потоків ТОВ
«АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ»**

Показник	2017	Прогнозне значення	Відхилення, +/-
Позитивний грошовий потік, тис.грн.	65711	74450	8739
Негативний грошовий потік, тис.грн.	65469	73998	8529
Чистий грошовий потік, тис.грн.	242	452	210
Рентабельність чистого грошового потоку, %	-81,40	55,08	136,48
Рентабельність залишку грошових коштів, %	-22,72	25,61	48,33
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,0036	1,0061	0,0025
Коефіцієнт ефективності грошових потоків, %	0,36	0,61	0,25
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (К _{дз})	0,32	0,43	0,11
Період погашення дебіторської заборгованості (тДЗ), дні	1125	837	-288

За даними табл. 3.3 можна зробити висновок, що в прогнозованому періоді відбулися позитивні зміни у складі показників, якими характеризується ефективність грошових потоків. Відбулося збільшення чистого грошового потоку на 210 тис.грн. Зростання коефіцієнту ефективності грошових потоків на 0,25 пункту свідчить про прискорення оборотності грошових коштів. Підвищився коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, що призвело до зменшення строку погашення дебіторської заборгованості на 288 днів.

ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 3

Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості, що застосовуються нині, є факторинг, форфейтинг, облік векселів. Одним із найпрогресивніших інструментів стимулювання збуту є використання знижки за оплату в строк, яка надається у разі здійснення оплати в рамках строку дії знижки або раніше настання стандартного строку оплати. Форми управління грошовими потоками відштовхуються від політики управління грошовими потоками.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано стан теоретичних розробок та практичного управління грошовими потоками підприємств і запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає у розробці теоретичних положень та методичних рекомендацій підвищення ефективності управління грошовими потоками. Проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки:

1. Загальна мета управління грошовими потоками на підприємстві, полягає в забезпеченні збалансованості їх потоків, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

2. Для розвитку теоретичних основ аналізу грошових потоків, удосконалення його методології, організації необхідно чітко визначити основні етапи проведення аналізу грошових потоків.

3. Система управління грошовими потоками підприємства - це сукупність цілей, задач, функцій, методів та інструментів управління, які дозволяють вирішувати проблемні питання у процесі формування позитивних і негативних грошових потоків на різних рівнях управління фінансово-господарською діяльністю підприємства під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Ефективність управління досягається за умов отримання на виході системи управління оптимальних значень керованих елементів грошових потоків.

4. Ефективне управління капіталом, як основна складова системи управління фінансовою стійкістю, здатне забезпечити одержання і закріплення позитивних результатів господарської діяльності вітчизняних підприємств.

5. Покриття поточних зобов'язань активами, які розуміють під собою або грошові кошти, або заборгованість у грошових коштах (дебіторська заборгованість) - показує коефіцієнт швидкої ліквідності.

6. Незалежно від виду операції рефінансування її використання ґрунтується на таких засадах: по-перше, загальні витрати на фінансування не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у

господарському обороті. По-друге, витрати на фінансування не повинні перевищувати вартість короткострокових кредитів для підтримки платоспроможності підприємства до інкасації дебіторської заборгованості. По-третє, витрати на фінансування не повинні перевищувати інфляційні витрати у разі затримки платежів.

7. За розрахунками оптимізації підприємства можна зробити висновок, що в прогнозованому періоді відбулися позитивні зміни у складі показників, якими характеризується ефективність грошових потоків. Відбулося збільшення чистого грошового потоку. Зростання коефіцієнту ефективності грошових потоків свідчить про прискорення оборотності грошових коштів. Підвищився коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, що призвело до зменшення строку погашення дебіторської заборгованості.

Під дефініцією «грошовий потік» слід розуміти безперервний, взаємопов'язаний, розподілений у часі процес руху грошових коштів, що виникає з початком операційної діяльності підприємства і супроводжує всі грошові операції підприємства у процесі господарської діяльності до моменту його ліквідації чи реорганізації. Головна відмінність між дефініціями «фінансовий потік» та «грошовий потік» полягає в тому, що термін «фінансовий потік» в основному використовується на макроекономічному рівні, а «грошовий потік» на рівні суб'єкта господарювання.

Визначення величини грошових потоків може здійснюватися двома методами: прямим та опосередкованим. Прямий метод забезпечує отримання найбільшого обсягу інформації щодо надходження і використання грошових коштів з різних видів діяльності та в необхідні часові періоди. Негативом застосування даного методу є його трудомісткість. Відносний метод оцінює величину чистого грошового потоку, як різницю між надходженням і використанням грошових коштів за даними фінансової звітності. Простий алгоритм розрахунків забезпечує його широке використання і дозволяє визначити не лише синхронність руху грошових коштів, але і його взаємозв'язок з чистим прибутком підприємства. Недоліком даного методу є вузькість досліджень та

складність інтерпретування результатів аналізу стосовно оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства у певних періодах.

Процес управління грошовими потоками включає в себе аналіз руху грошових коштів за звітний період. В організаціях систематичний облік і контроль руху грошових коштів допомагає забезпечити їх стійкість, платоспроможність в теперішньому і в майбутніх періодах. Політика управління грошовими потоками є частиною загальної стратегії підприємства, являє собою сукупність прийомів і методів, спрямованих на забезпечення збалансованості необхідного обсягу грошових коштів і оптимізацію джерел їх надходження для забезпечення його платоспроможності. Політика управління грошовими потоками - комплексне поняття, у структурі якого можна виділити такі складові елементи: цілі та завдання управління грошовими потоками; основні напрями управління грошовими потоками; критерії прийняття управлінських фінансових рішень; методи кількісної оцінки грошових потоків; форми управління грошовими потоками.

Проведений аналіз руху грошових коштів в контексті ефективного управління грошовими потоками ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» показав, що в 2017 році спостерігається Аналіз структури грошових надходжень ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» у розрізі трьох видів діяльності в 2015-2017 роках засвідчив, що найбільшу питому вагу займали надходження від операційної діяльності. Аналіз рівня показників фінансових результатів діяльності за 2015-2017 свідчить, зменшилась. На протязі трьох років підприємство має чистий збиток.

З метою ефективного управління грошовими потоками на підприємстві було розроблено та реалізовано економіко-математичну модель оптимізації грошових потоків на основі кореляційно-регресійного аналізу. Реалізація моделі оптимізації грошових потоків підприємства дозволила визначити обсяги позитивного та негативного грошових потоків, які дозволяють збалансувати їх у часі за умови максимізації чистого грошового потоку. Результати реалізації економіко-математичної моделі показали, що максимальний чистий грошовий

потік обсягом 403,33 тис.грн. можна отримати якщо позитивний грошовий потік буде дорівнювати 65872,33 тис.грн., а негативний грошовий потік складе – 65469 тис.грн.

Для оптимізації руху грошових коштів рекомендовано звертати увагу на управління дебіторською заборгованістю. Обґрунтовано методичні засади розробки політики управління дебіторською заборгованістю підприємств. Проведені розрахунки у відповідності з запропонованою методикою показали необхідність внесення змін в кредитну політику ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ», а саме внесення змін в умови оплати (вартість, термін, розмір) дебіторам, та рефінансування дебіторської заборгованості використовуючи сучасну форму її рефінансування

Результати розрахунку ефективності реалізації удосконалених методів щодо управління грошовими потоками підприємства та дані прогнозної фінансової звітності дозволили зробити такі висновки.

Прогнозні показники звіту про фінансові результати ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» свідчать про те, що за рахунок отриманого прибутку в результаті удосконалення управління грошовими потоками підприємства, а саме від впровадження змін кредитної політики, збільшився нерозподілений прибуток підприємства на 249 тис.грн.

Спостерігається тенденція покращення коефіцієнту ефективності грошових потоків, рентабельності чистого грошового потоку, коефіцієнту ліквідності грошового потоку, які є основними показниками ефективності використання грошових коштів підприємства.

У цілому результати, отримані в процесі дослідження дозволяють науково обґрунтувати ефективне управління грошовими потоками підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Артюх І. Значення та аналіз грошових коштів в умовах ринкової економіки // Збірник Наукових Праць Кіровоградського Національного Технічного Університету. - №17. – 2010. – С. 27-31.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Навчальний посібник рекомендовано МОН України, 2009. - 326 с.
4. Белолипецкий В.Г. Финансовый менеджмент: учебное пособие / В.Г. Бело-липецкий. – М.: КНОРУС, 2008. – 448с.
5. Березіна О.В. Економіка підприємства / О.В.Березіна, Л.М.Березіна, Н.В.Бутенко.-Київ: „Знання”, 2009. - ст.226-234.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств Навчальний посібник рекомендовано МОН України, -2010. – 296, Білик М. Д. Фінансове планування на підприємстві в сучасних умовах / М. Д. Білик // Фінанси України. - 2006. - № 4. - С. 133-141.
7. Білик М.Д., Павловська О.В. та інші Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – 2-ге вид. – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
8. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посібник.- 2-ге вид., без змін. / М. Д. Білик – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
9. Бланк И. А. Управление денежными потоками / И. А. Бланк. - К. : Ника-Центр "Эльга", 2012. - 736 с.
10. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / Бланк И.А. - К. : Ника-Центр, Эльга, 2013. - 496 с.
11. Богданова Н.М. Проблеми управління грошовими потоками підприємства // Управління розвитком. - №20(117). - 2011. – С. 90-92.
12. Бочаров В. Управление денежным оборотом предприятий и корпораций / В. Бочаров. - М. : Финансы и статистика, 2011. - 144 с.

13. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн ; [пер. с англ. ; гл. ред. серии Я.В. Соколов]. - М. : Финансы и статистика, 2009. - 800 с.
14. Вареник В.М. Визначення дефініції «грошові потоки» // Європейський вектор економічного розвитку. - № 1(10). - 2011. – С. 69-74.
15. Власюк, Н. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Власюк Н. І. - Львів : Магнолія 2006, 2010. — 328 с.
16. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для ВНЗ / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. – С. 88-112.
17. Єрешко Ю.О. Сутність грошових потоків підприємства як економічної категорії / Ю.О. Єрешко // Формування ринкових відносин в Україні. – К., 2011. – № 4(119). – С. 39-43.
18. Єпіфанова І.Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія / І.Ю. Єпіфанова // Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні». – Вінниця, 2013. – С. 247-249.
19. Жежель Ю. В. Особливості аналізу грошових потоків / Ю. В. Же-жель // Вісник СевДТУ. - 2008. - № 92. - С. 67-72.
20. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського // Глобальні та національні проблеми економіки, Випуск 10. 2016, - с.798-803
21. Кадацька А.М., Панченко О.В. Грошові кошти та грошові потоки як об'єкт бухгалтерського обліку // Вісник Сумського національного аграрного університету Серія "Фінанси і кредит". - 2011. - №2. – С. 167-171.
22. Касич А.О., Циган Р.М. Концепція обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками // Облік і фінанси - 2017 - № 3(77) – С. 77.
23. Кірейцева Г.Г. Фінансовий менеджмент / Г.Г. Кірейцева. - К.: ЦУЛ, 2008. - 492 с.
24. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. - [2-е вид., перероб. і доп.]. - К. : Знання, 2012. - 485 с. - (Вища освіта

XXI століття).

25. Коваленко, Н. Управління грошовими потоками українських підприємств у сучасних умовах господарювання // Економічний аналіз. – 2011. – №8, Ч. 2. – С. 200-203.
26. Кожанова Є. П., Отенко І. П. Економічний аналіз: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни- Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. -208 с.
27. Крамаренко Г.О, Чорна О.Є Фінансовий менеджмент: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури,2006. – 520 с.
28. Кріченець К. Теоретичні основи контролінгу грошових потоків підприємства // Наука молода. - 2007. - №8. - С. 172-175.
29. Крупка Я. Д., Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – С. 77- 85.
30. Кузнецова С.О. Оцінка облікової інформації для прийняття управлінських рішень // Облік і фінанси. – 2017 - №3 (76)- С. 21-26.
31. Кулик К. М. Відмінності та взаємозв'язок між "грошовими коштами" та "грошовими потоками" підприємства // Управління розвитком. - 2011. - №1(99).– С. 135-138.
32. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками : [навч. посіб.] / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник.- К. : Київ. нац. торг.-екоп. ун-т, 2011. - 255 с.
33. Логвіненко К.В. Ганін В.І. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства// Облік і фінанси - 2018 - № 3(81) – С.13-18.
34. Лукасевич И.Я. Анализ финансовых операций. Методы, модели, техника вычислений: Учебн. пособие для вузов. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 2008. – 400 с.
35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dipifr.info/lib_files/standards/ukr/standards_010109/IAS_7.pdf.

36. Орлова В. К. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. К. Орлова, М. С. Орлів, С.В. Хома. – 4-те вид., доп. і перероб.. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – С. 345-350.
37. Перловська Н. В. Обґрунтування критерію ефективності управління грошовими потоками підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. - № 2, Т. 2. - 2011, – С. 17-21.
38. Поддєрьогін А.М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства [Текст] / А.М. Поддєрьогін, Я.І. Невмержицький // Фінанси України. – 2010. – № 11. – С. 119-127
39. Приходько Н. І. Фінансовий аналіз/ навчальний посібник Харків ВД «ІНЖЕК» 2007 р. с. 113-127.О.
40. Райс Т. Финансовые инвестиции и риск / Т. Райс, Б. Койли. - К. : Издательское бюро ВНУ, 2005. - 592 с.
41. Самородова Н М Грошові потоки як один з основних елементів дослідження в системі аналізу та управління підприємством // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - № 1 (7). - березень. - 2010. – С. 55-60.
42. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 2010. – 624с.
43. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств : [навч. посібник] / Слав'юк Р.А. - К. : ЦУЛ, 2012. - 460 с.
44. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посібник] / О.О. Терещенко. - К. : КНЕУ, 2013. - 554 с.
45. Харченко В.А. Система управління грошовими потоками підприємства // Вісник економічної науки України. - № 1(19). - 2011. – С. 161-163.
46. Харченко В.А. Оптимізаційна модель управління грошовими потоками вугільних шахт // Уголь Украины. - 2009. - № 9. - С. 8-11.
47. Циган Р. М., Титаренко А.О., Швець М.В. Вплив руху грошових потоків на фінансові результати і прибуток підприємства // Наука й економіка, - №4 (16), Т. 1. - 2009. – С. 30-35.

48. Циган Р.М. Чинники удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками підприємства: макроекономічний аспект // Облік і фінанси - № 3 (81) -2018 – С. 83-97.
49. Шкуліпа Л. В. Вплив макроекономічних чинників на заробітну плату працівників / Шкуліпа Л. В. // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. - № 41 – С. 110-119.
50. Шеремет Фінансовий аналіз Навчальний посібник Київ КОНДОР 2005 р. с. 88 – 97
51. Ясишена В. В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація // Економічний аналіз. - 2008. - № 2 (18). - С. 321-324.
52. Сайт підприємства ТОВ «АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://translate.google.com.ua>

Концептуальні основи аналізу грошових потоків підприємства

Додаток І
до Наказу Головного управління (наказу)
бухгалтерського обліку І Служби внутрішньої безпеки

Дата (рік, місяць, час):

КС/ЗП
2 0 1 4   1 2   3 1
27250259
803610000
240
46-80

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "АМКО,ВОН-УКРОС ПЕПМАШ"

≡ ЄДРПОУ

Територія

≡ КОАТУУ

Співвідношення форм господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

≡ КОБФТ

Вид економічної діяльності Система постійних витрат на опанування й устаткування

≡ КВЕД

Середня кількість працівників

12

Адреса: м. Львів, вулиця Чарнободинська, 55-д-23, ГОСПСНІПБФІ р.ч. м. КІПН, 01083

2995741

Свідоцтво про реєстрацію: міс. пр. б.с. державного права торгів речами IV Змісту про фінансові результати (Змісту про звітний період) (форма №24) (свідоцтво видається в друкованій формі)

Служба (роботи поштовою "У" з відправкою електронно) за посередництвом (стандартами) бухгалтерського обліку та зазначеною системою фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2014 р.

Форми №1 (об'єктів, КС/ЗП) 0801001

А К Т И В	Код радян	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1	2
нерезовні активи	1001	10	12
накриття амортизації	1002	9	10
Нематеріальні активи в оренді	1003	-	-
Своєрідні активи	1010	487	410
нерезовні активи	1011	780	784
знос	1012	293	371
Інвестиційні нерезовні активи	1013	-	-
нерезовні активи	1014	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові фінансові активи	1020	-	-
нерезовні активи	1021	-	-
неповноцінна амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які об'єктовані за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1033	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Накриття податкових активів	1043	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені податкові витрати	1050	-	-
Балансові кошти у центральній банківській мережі державних банків	1062	-	-
Інші заборгованості активів	1090	-	-
Усього за розділом I	1895	488	415
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	4206	3 662
Вироблені запаси	1101	12	13
Накопичені виробничі витрати	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	4 292	3 649
Поточні фінансові активи	1110	-	-
Державні цінні папери	1113	-	-
Відшкодування	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за грошима, товарами, роботами, послугами	1121	5 914	1 200
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за відрахуваннями	1130	-	-
з бюджетом	1131	143	178
у тому числі з податку на прибуток	1136	116	92
з агропромислового виробництва	1140	-	-
з внутрішніх розрахунків	1142	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	21	19
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1163	973	140
Готівка	1166	-	-
Відсутня в балансі	1167	973	140
Внутрішні майбутні періоди	1170	27	24
Залишки нерозподілені у звітних періодах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервіях довгостроковим зобов'язанням	1181	-	-
резервіях збитків або резервіях валових витрат	1182	-	-
резервіях несподіваних прибутків	1183	-	-

— інших перебігов резервів	1184	-	-
Інші обороти капіталу	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	9 381	5 441
III. Перебороти акцій, утримувані для продажу, та група вибуття	1200		
Баланс	1500	9 869	5 854

Позначення	Баланс на 01.01.2019	На збільшення за період з 01.01.2019	На зменшення за період з 01.01.2019
I. Власний капітал			
Зареєстрований (імовний) капітал	1000	1 593	1 593
Видатки до повнозареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Кабітал у довіреність	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійні доходи	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Перевідні витрати з операцій з капіталом	1420	(140)	(6 714)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Платований капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 445	(4 721)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Позичені зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	69	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення за період перебігу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Відстрочені податки	1526	-	-
Утримані резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	-	-	-
резерв збитків або резерв наслідкових витрат	1532	-	-
резерв на відшкодування кредитів	1533	-	-
інші утримані резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Цільові фонди	1540	-	-
Резерв на випадок злочинів	1545	-	-
Усього за розділом II	1895	69	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі платні	1605	-	-
Поточні кредитні лінії та забезпечення, та довгострокові зобов'язання, товари, роботи, послуги	1610	1	-
розрахунки з банками	1615	8 371	(10 523)
у тому числі з банками на приватних розрахунках з банками	1620	87	-
розрахунки з підприємствами	1625	-	-
розрахунки з органами влади	1630	-	-
за одержаними авансами	1635	-	-
за розрахунками з учасниками	1640	-	-
за внутрішніми розрахунками	1645	-	-
за сировиною, запасами	1650	-	-
Договори забезпечення	1660	-	-
Догоди майбутніх продажів	1665	-	-
Відстрочені кошти, зобов'язання перебігів	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1680	34	4
Усього за розділом III	1695	8 355	(10 517)
IV. Зобов'язання, пов'язані з переборотами акцій, утримуваними для продажу, та група вибуття			
Баланс	1900		
Усього за розділом IV	1900	9 869	5 854

Керівник

Головний бухгалтер

Підпис

(Handwritten signature)

Воробей Косматин Михайлович

Гриша Володимирівна

Підписано у м. Кропивницький, в офісі підприємства, згідно з підписаною грошовою звітною формою, що розроблено державним підприємством з офіційної статистики.

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	Дата(місяць,число)	Коди
Товариство з обмеженою відповідальністю "АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ"	за ЄДРПОУ	2017 01 01
Територія: Голосіївський р-н.	за КОАТУУ	37260239
Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	8038100000
Вид економічної діяльності: Оптова торгівля кінцевими матеріалами й устаткуваннями	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб: 10		49.69
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон: вулиця Червонопрапорна, буд. 2В, ГОЛОСІВСЬКИЙ Р-Н, м. КИЇВ, 03063		2695751

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801008		
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основи засоби	1010	350,8	288,3
первісна вартість	1011	600,0	795,7
знос	1012	(449,2)	(507,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	350,8	288,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 728,3	2 991,9
у тому числі готова продукція	1103	3 712,6	2 976,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	352,3	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	166,3	112,6
у тому числі з податку на прибуток	1138	106,5	106,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35,4	1 619,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	342,3	2 005,8
Виграти майбутніх періодів	1170	29,0	27,7
інші оборотні активи	1190	8,1	233,2
Усього за розділом II	1195	4 679,7	6 990,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 030,5	7 278,8

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "АМКОДОР-УКРОСПЕЦМАШ"	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
Територія	Святошинський	за ЄДРПОУ	2018	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	37250239		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням	за КОПФГ	8038600000		
Середня кількість працівників, осіб	10	за КВЕД	240		
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		46.69		
Адреса, телефон	вулиця ТРУБЛАЇНІ, буд. 2 А, м. КИЇВ, 03134		2595751		

1. Баланс на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801005	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	288,3	853,4
первісна вартість	1011	795,7	1 512,4
знос	1012	(507,4)	(659,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	288,3	853,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 991,9	6 576,5
у тому числі готова продукція	1103	2 976,2	6 511,7
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	581,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	112,6	1 536,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	106,5	106,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 619,3	1 614,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 005,8	5 091,0
Витрати майбутніх періодів	1170	27,7	9,8
Інші оборотні активи	1190	233,2	154,2
Усього за розділом II	1195	6 990,5	15 563,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	7 278,8	16 417,0

Позначка	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 593,1	1 593,1
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(6 314,3)	(6 149,1)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	(4 721,2)	(4 556,0)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	10 573,4	9 438,1
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3,8	148,4
Усього за розділом III	1695	10 577,2	9 586,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	5 856,0	5 030,5

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2015**

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	33 234,8	15 437,0
Інші операційні доходи	2120	1 939,1	223,0
Інші доходи	2240	46,1	12,0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	35 220,0	15 672,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 804,5)	(11 637,0)
Інші операційні витрати	2180	(10 450,3)	(10 201,0)
Інші витрати	2270	-	-
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(35 054,8)	(21 838,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	165,2	(6 166,0)
Податок на прибуток	2300	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	165,2	(6 166,0)

Керівник

(підпис)

Воробей Костянтин Михайлович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Ільницька Ірина Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Код
Товариство з обмеженою відповідальністю "АМНОДОР-УКРОСПЕЦМАШ"	за ЄДРПОУ	37250239
Територія: Голосівський р-н	за КОДАТУ	8838100000
Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФ	340
Вид економічної діяльності: Оптова торгівля машинами й устаткуванням	за КВЕД	46.89
Середня кількість працівників, осіб: 10		
Орієнтовний шафр: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон: вулиця Червонопропорна, буд. 28, ГОЛОСІВСЬКИЙ Р-Н, м. Ю/В. 03063		259751

1. Баланс на 31 грудня 2015 р.

Актив	Форма № 1-м Код розділ	Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	414,9	350,8
первісна вартість	1011	795,1	800,0
знош.	1012	(381,2)	449,2
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	414,9	350,8
II. Оборотні активи			
Зapasи	1100	3 661,2	3 726,3
у тому числі готової продукції	1103	3 646,8	3 712,8
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 209,4	952,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	177,8	185,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	62,0	126,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	18,7	35,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	346,0	342,3
Виграли майбутніх періодів	1170	24,5	29,0
Інші оборотні активи	1190	0,5	8,1
Усього за розділом II	1195	5 441,1	4 679,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 856,0	5 030,5

Рецензія

На випускн кваліфікаційну роботу Довідної О.О.

На тему: «Аналітичне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання» (за матеріалами ТОВ «Амкодор – Укрспецмаш»)

Вивчення нормативної бази, спеціальної літератури та фактичного стану організації і методики аналізу, грошових потоків суб'єкта господарювання свідчать про необхідність подальшої розробки даної проблеми і обумовлюють її актуальність.

У випускній кваліфікаційній роботі розглядаються економічні аспекти аналізу грошових потоків в системі управління діяльністю суб'єкта господарювання. Особлива увага приділяється економіко – правовому аналізу нормативної бази, огляду спеціальної літератури з питань дослідження, вивченню практики аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання.

Дослідження характеризуються комплексністю вирішення поставлених питань аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації.

Розроблені за результатами дослідження пропозиції мають практичне значення і спрямовані на підвищення ефективності управління діяльністю суб'єкта господарювання.

В цілому випускна кваліфікаційна робота Довідної О. О. на тему: «Аналітичне забезпечення управління грошовими потоками суб'єкта господарювання» заслуговує на позитивну оцінку, а впровадження розроблених автором пропозиції буде сприяти удосконаленню аналізу грошових потоків суб'єкта господарювання.

Рецензент, канд.. екон. наук, доцент

Кафедри обліку та оподаткування

Київського національного торговельно-

Економічного університету

А. П. Шаповал

